

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek
2 stycznia 2026
nr 1 (LXXXI)
cena: 22 Kč

KULTURA
**WYSTAWA
PRZETKANA POEZJĄ**
STR. 4

WYWIAD
**W GÓRY WYJEŹDŻAM,
ŻEBY ZWOLNIĆ TEMPO
ŻYCIA** STR. 7

NASZE SPRAWY
**WIGILIJA
W SKRZECZONIU**
STR. 8

Kwesta, która niesie dobro

WYDARZENIE: W Republice Czeskiej wystartowała wczoraj 26. edycja Kwesty Trzech Króli. Caritas RC i jego regionalne organizacje zbierają fundusze na potrzeby domów seniora, ośrodków dla osób niepełnosprawnych, bezdomnych i tym podobnych placówek.

Danuta Chlup

W Trzyńcu inauguracja będzie miała tradycyjnie uroczysty charakter.

Orszak Trzech Króli ruszy jutro przy akompaniamencie muzyki z Placu T.G. Masaryka w kierunku Domu Kultury „Trisia”. Tam pokłoni się przed szopką ze Świętą Rodziną. Będą poczęstunek, atrakcje dla dzieci, żywe zwierzęta i loteria.

Caritas w Trzyńcu, działający na rozległym terenie (od Nydka i Bystrzycy, po Trzycie i Śmiłowice), zamierza w tym roku największą kwotę z kwesty przeznaczyć na zakup kolejnego samochodu umożliwiającego poruszanie się po terenie asystentom osobistym – pracownikom opieki środowiskowej w domach ludzi starych i chorych. Zapotrzebowanie na tego typu usługi jest ogromne.

– Z dnia na dzień przybywa osób potrzebujących tego typu pomocy. Mamy długie listy oczekujących. Będziemy potrzebowali coraz więcej asystentów, w miarę, jak społeczeństwo się starzeje – przekonywała w rozmowie z „Głosem” Marie Brancowa, wicedyrektorka Caritasu Trzyniec i koordynatorka Kwesty Trzech Króli. – Ich praca umożliwia seniorom godnie przeżyć starość, a zarazem pomaga rodzinom, które się nimi opiekują.

We wtorek wszystko było już przygotowane.

– Zapieczętowaliśmy i rozdaliśmy grupkom kolędników 122 skarbonki. Kwesta rozpoczyna się oficjalnie w Nowy Rok, lecz nasi wolontariusze wyruszą w teren w większości dopiero w niedzielę, po błogosławieństwie w kościele pw. św. Alberta – podkreśliła Brancowa. Dodała, że osoby, których nie odwiedzą wolontariusze ze skarbonkami, mogą wrzucić dat-

• Zeszłoroczne zdjęcie kolędników przed kościołem pw. św. Alberta w Trzyńcu. Fot. Caritas Trzyniec

ki do skarbonek stacjonarnych znajdujących się w niektórych sklepach, piekarniach, bistrach itd.

Każdy regionalny Caritas musi opublikować konkretne cele zbiórki i szacunkowe kwoty, które zamierza na nie przeznaczyć. Cele te musi zaakceptować komisja KTK. Czeskocieszyńska organizacja skupia się w tym roku na dofinansowaniu remontu Domu Spokojnej Starości oraz zakupu samochodu osobowego dla opieki środowiskowej. Caritas w Boguminiu zamierza kupić m.in. podnośnik dla podopiecznych domu seniora o dużej masie ciała oraz wyposażenie komputerowe. Jabłonkowski Caritas ma aż sześć mniejszych celów – najwyższa kwota (w planie 600 tys. koron) zostanie przeznaczona na budowę nowego zaplecza. Dalsze kwoty zostaną wykorzystane na potrzeby poszczególnych placówek: Ośrodka Dziennego św. Józefa, ośrodka niskoprogowego dla dzieci i młodzieży, wypożyczalni sprzętu medycznego, Centrum Pomocy św. Rafała, opieki środowiskowej.

Są trzy możliwości bezgotówkowego wsparcia KTK: skarbonka on-line, klasyczny przelew na rachunek bankowy oraz SMS charytatywny.

Pierwsze dwie opcje umożliwiają wybór regionalnego Caritasu, który darczyńca zamierza wesprzeć oraz uzyskanie potwierdzenia o darze dla celów podatkowych. Szczegółowe informacje zostały opublikowane na www.trikralovasbirka.cz.

Słowa wsparcia dla wolontariuszy uczestniczących w kweście nagrał dla kolędników z całego kraju i pobłogosławił im proboszcz parafii katolickiej w Lutyni Dolnej ks. Marián Pospěcha: – Drodzy kolędnicy, pozdrawiam was na początku słodkiego okresu, kiedy wyruszać na ulice, do ludzkich domostw, aby zanieść tam kolędę, dobro, a także błogosławieństwo. Nie chodzi o to, ile zbierzecie pieniędzy na cele dobroczynne, ale ile dobra

Podział dochodów ze zbiórki

- 65 proc. otrzymają Caritasy regionalne
- 15 proc. przeznaczonych jest na projekty Caritasów diecezjalnych
- 10 proc. zmierza na pomoc humanitarną za granicą
- 5 proc. wykorzysta Caritas RC na projekty ogólnokrajowe
- 5 proc. stanowią koszty organizacji Kwesty Trzech Króli

i błogosławieństwa przyniesiecie ludziom.

– Kolędowanie Trzech Króli ze skarbonkami charytatywnymi potrwa od 1 do 14 stycznia. Grupki kolędników posiadają legitymację Caritasu – organizatora i zaplombowaną skarbonkę z logo Caritasu. Jednak Kwestę Trzech Króli można wspierać przez cały rok – informuje rzecznik Caritasu RC Jan Oulík. Całoroczną pomoc umożliwiają bezgotówkowe formy przekazania darów.

REKLAMA

Wykorzystaj swój BENE-fit!

sport vitality

Fizjoterapia i masaże dla zdrowia ciała

+420 736 626 848
www.sportvitality.cz

GL-609

Znajdź nas na Facebooku

Znajdź nas na YouTube

www.glos.live

ZDANIEM... Łukasza Klimai

klimaniec@glos.liv

I jak, pokłóciście się Państwo przy wigiliim stole? Albo chociaż przy rodzinnym kolędowaniu? Wszak to polska tradycja! Tak przynajmniej można sądzić ze spotów reklamowych, w tym tego 30-sekundowego z gwiazdorską obsadą, jakie przed Bożym Narodzeniem były emitowane w mediach społecznościowych, pociągach PKP Intercity i na dworcach kolejowych, a także w kanałach telewizyjnych grupy TVN. W tym krótkim spocie Bartłomiej Topa jako głowa rodziny, przed wigiliiną kolacją na „odprawie” sprawdza, czy wszyscy znają swoje role. – Zaraz wigilia, mamusia zaczynasz! – komenderuje. – My w twoim wieku dawno byliśmy po ślubie! – wypowiada swoją kwestię seniorka (Ewa Kolasinska). – W tym chcesz pójść na wigilię? – pyta z wyrzutem żona (Katarzyna Herman). Syn dopytuje, czy uszka w barszczu są wegańskie, a córka rzuca głośno, że ma tego wszystkiego dość i zbiera oklaski za tę kwestię. – Może wydawać się, że wszyscy planujemy pokłócić się przy wigiliim stole – puentuje Bartłomiej Topa i zachęca do odwiedzenia strony internetowej www.spo-kojnesweta.pl, żeby dowiedzieć się, jak lepiej rozmawiać z bliskimi. Zerknałem z ciekawości. Znajdują się tam porady Fundacji Nowej Wspólnoty „co mówić, o co pytać i jak słuchać, by przy rodzinnym stole było naprawdę miło”. I tak, zamiast pytać „Kiedy ślub?” lepiej użyć zwrotu „Macie teraz jakieś większe plany, czy spokojniejszy okres?”. Zamiast „Mama, po co tyle nagotowałaś? Nikt tego nie zje!” użyć „Ale duży wybór! Mam, pracowałaś się, czego spróbować najpierw?”. Albo zwrot „Kiedy znajdziesz porządną robotę?” zastąpić „Jak sobie radzisz finansowo? Starca ci na wszystko?” a „Zostaw ten telefon wreszcie!” stwierdzeniem „Co tam ciekawego oglądasz? Zróbmy przerwę od ekranów, chętnie bym z Tobą pogadał”.

I zacząłem się zastanawiać, czy z nami w naszych rodzinach jest tak źle, że trzeba nas edukować, w jaki sposób spędzić ten szczególny czas? Być może. Skoro w Polsce politycy dwóch wiodących ugrupowań potrafili w ostatnich latach skutecznie podzielić i poróżnić nawet małżonków, nie mówiąc o rodzicach i dzieciach czy dziadkach i wnukach, skoro kontakty międzypokoleniowe osłabiają smartfony i konsole, w które wpatrują się najmłodszy (a często i seniorzy), skoro kultura obrazkowa i tik-tokowa rozpycha się coraz mocniej, to może trzeba przypominać i promować podstawowe zasady zdrowych relacji międzyludzkich opartych na szacunku, zaufaniu i empatii?

Wierzę, że większość z Państwa czytając ten komentarz stwierdzi stanowczo, że przesadzam, bo w naszych zaolziańskich rodzinach nie ma takich problemów i potrafimy ze sobą rozmawiać, cieszyć się obecnością bliskich i znajomych, znajdując dla nich czas nie tylko od święta. I z taką wiarą popartą serdecznymi rozmowami z Państwem czy choćby krótkimi pozdrowieniami, gdy widzujemy się przy okazji różnych wydarzeń w regionie, wchodzę w 2026 rok.

Do siego roku!

CYTAT NA DZIS

Donald Tusk

premier Polski, po kolejnej rozmowie europejskich przywódców w sprawie Ukrainy

Nie ulega wątpliwości, że wydarzyły się rzeczy, które są podstawą do nadziei, że ta wojna może się zakończyć – i to dość szybko. Ale to jest ciągle nadzieja, daleka od 100 proc. pewności. To, co jest kluczowym efektem ostatnich dni, to amerykańska deklaracja gotowości USA do uczestnictwa w gwarancjach bezpieczeństwa dla Ukrainy po zawarciu pokoju – wyłącznie z obecnością amerykańskich wojsk

DZIS...

2

stycznia 2026

Imieniny obchodzą: Abel, Izidor, Makary
Wschód słońca: 7.42
Zachód słońca: 15.37
Do końca roku: 363 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Ptysia, Światowy Dzień Intrywertyka
Przysłówie: „Gdy Makary pogodny, cały styczeń chłodny”

JUTRO...

3

stycznia 2026

Imieniny obchodzą: Daniel, Genowefa, Zdzisława
Wschód słońca: 7.42
Zachód słońca: 15.38
Do końca roku: 362 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Słomki do Picia
Przysłówie: „Od Genowefy listopad swój bierze początek”

POJUTRZE...

4

stycznia 2026

Imieniny obchodzą: Aniela, Eugeniusz, Rygobert
Wschód słońca: 7.42
Zachód słońca: 15.39
Do końca roku: 361 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Spaghetti, Światowy Dzień Braille'a
Przysłówie: „Gdy w Eugeniego lód albo woda taka, lipcowa pokaże się pogoda”

POGODA

piątek

dzień: 0 do 1°C
noc: -2 do 0°C
wiatr: 7-9 m/s

sobota

dzień: -2 do 0°C
noc: -2 do -4°C
wiatr: 3-5 m/s

niedziela

dzień: -2 do 0°C
noc: -6 do -8°C
wiatr: 1-3 m/s

Białe plomby darmowe, szersza profilaktyka

1 stycznia weszły w życie korzystne dla pacjentów zmiany w służbie zdrowia przygotowane jeszcze przez poprzedni rząd Petra Fiali. Poszerza się wachlarz badań profilaktycznych oraz zakres świadczeń w opiece stomatologicznej pokrywanych przez ubezpieczalnie.

Danuta Chlup

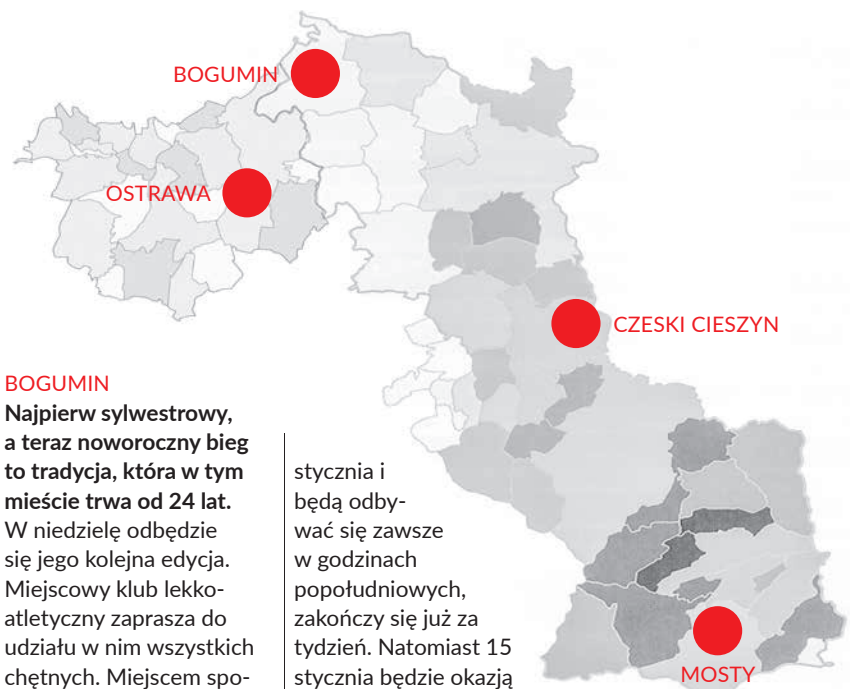
Ważną zmianą jest wprowadzenie szeregu badań profilaktycznych już w wieku 18-25 lat. Podczas pierwszej wizyty u lekarza ogólnego dla dorosłych zostaną wykonane badania laboratoryjne: morfologia krwi, próby wątrobiane, badanie funkcji nerek, poziomu cukru i poziomu tłuszczu we krwi. U osób, u których badań tych dotąd nie wykonano, zostaną przeprowadzone w

• Zmiany dotyczą także opieki stomatologicznej. Fot. Pixabay

wieku 25 lat. Następnie będą co kilka lat powtarzane. „Celem jest ustalenie indywidualnego stopnia ryzyka, zwłaszcza cukrzycy, zaburzeń metabolizmu tłuszczów, miażdżycy tętnic, chorób sercowo-naczyniowych, chronicznego schorzenia nerek i anemii” – wyjaśnia Ministerstwo Zdrowia w uzasadnieniu nowelizacji rozporządzenia o badaniach profilaktycznych.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN
Najpierw sylwestrowy, a teraz noworoczny bieg to tradycja, która w tym mieście trwa od 24 lat. W niedzielę odbędzie się jego kolejna edycja. Miejscowy klub lekkoatletyczny zaprasza do udziału w nim wszystkich chętnych. Miejscem spotkania będzie bieżnia koło Szkoły Podstawowej Armii Czechosłowackiej, skąd o godz. 15.15 wyruszą na trasę dorośli zawodnicy, a po nich dzieci. Dla wszystkich przygotowano medale lub drobny upominek. Sztuczne oświetlenie trasy pomoże w stworzeniu świątecznej atmosfery tego noworocznego przedsięwzięcia.

stycznia i będą odbywać się zawsze w godzinach popołudniowych, zakończy się już za tydzień. Natomiast 15 stycznia będzie okazją dla tych, którzy nie wzięli udziału w jesienym Dniu Otwartym. W godz. 13.30-17.00 będą mieli okazję, żeby zwiedzić szkołę, która wciąż jeszcze gości w różowym budynku Średniej Szkoły Albrechta przy ul. Frydeckiej.

grupy uczniów towarzyszyli nauczyciele i absolwenci szkoły.

OSTRAWA
Wydział Lekarski Uniwersytetu Ostrawskiego ma dwóch nowych profesorów. Nominacje otrzymali z rąk prezydenta RC Petra Pavla i ministra szkolnictwa Roberta Plagi w praskim Karolinum neurolog specjalizujący się w neurologii i interwencyjnej neuroradiologii Václav Procházka oraz słowacki profesor, chirurg Peter Ihnát, który zajmuje się m.in. leczeniem metodą małoinwazyjną raka odbytnicy. Obaj nowo mianowani profesorowie zrobili habilitację na Uniwersytecie Palackiego w Ołomuńcu.

CZEŚKI CIESZYŃ
Osoby zainteresowane kontynuowaniem nauki w języku polskim w Akademii Handlowej nie powinny przegapić dwóch ważnych terminów. Pierwszy dotyczy osób, które będą chciały skorzystać z oferty zajęć przygotowawczych do egzaminów wstępnych. Przyjmowanie zgłoszeń na kursy, które ruszą 22

U młodych ludzi z czynnikami ryzyka (cukrzyca, wysokie ciśnienie, otyłość) już w wieku 30 lat zostanie przeprowadzone badanie EKG. Powtarzane będzie co cztery lata, po 40. roku życia co dwa.

– Od 45. roku życia u osób z grupy ryzyka będą regularnie przeprowadzane badania funkcji wątroby, mianowicie co dwa lata. Badania są zalecane szczególnie osobom

z czynnikami ryzyka, na przykład otyłym, z cukrzycą, spożywającym większą ilość alkoholu. Lekarz ogólny będzie jednocześnie sprawdził, czy pacjent bierze udział w zalecanych badaniach przesiewowych, takich jak mammografia u kobiet powyżej 45. roku życia, test na krew utajoną w kale u wszystkich osób bezobjawowych – według nowych zasad już od 45. roku

427

osób zginęło na drogach RC w 2025 roku. To o 16 ofiar śmiertelnych mniej niż w roku poprzednim i najmniej od 1961 roku, kiedy zaczęto prowadzić takie statystyki. Policja poinformowała o tym w środę na swoim profilu na portalu X. Wstępny grudniowy bilans to 32 ofiary. Najbardziej tragicznym dnem ub. roku była niedziela 15 czerwca, kiedy to na skutek wypadków śmierć poniosło aż osiem osób. Według statystyk, w okresie od stycznia do listopada w wypadkach drogowych najczęściej ginęli kierowcy samochodów osobowych, następnie piesi, motocykliści oraz pasażerowie samochodów osobowych. W sumie za 2025 rok odnotowano ponad 85 tys. wypadków drogowych. Rok wcześniej było ich o 7 tys. więcej.

Celebruujemy nowy rok, ale na własnych zasadach

Celebracja pożegnania starego roku i wejścia w nowy odpowiada na uniwersalne ludzkie potrzeby przynależności, wspólnotowości i przewidywalności. Dlatego warto celebrować sylwestra i inne drobne chwile, ale ważne, by robić to na własnych zasadach – powiedziała PAP dr Małgorzata Godlewska z USWPS.

Wraz z wejściem w nowy rok podejmujemy również często postanowienia noworoczne. Rozmówczyni PAP zachęca, by nie wprowadzać zbyt wielu nowych rzeczy naraz.

– Różnego rodzaju wydarzenia, które są przejściem pomiędzy etapami czy elementem kulturowania tradycji rodzinnych lub społecznych, mają dla nas duże znaczenie, bo zaspokajają kilka ważnych potrzeb – stwierdziła dr Małgorzata Godlewska, psycholożka społeczna z Uniwersytetu SWPS.

Celebracja jednoczesnego wchodzenia w nowy rok w całym zachodnim świecie daje możliwość realizacji potrzeby przynależności i wspólnotowości. – Obchodzimy

• Zdjęcie ilustracyjne. Fot. Pixabay

w ten sposób coś, co jest wspólnym doświadczeniem i czemu niemal wszyscy nadajemy sens. Bycie w takiej wspólnotowości, świętowanie wspólnie z innymi osobami może być dla niektórych środkiem ochronnym przed samotnością – wyjaśniła.

Jej zdaniem celebrowanie różnorodnych zdarzeń, nawet drobnych sukcesów, jak zdany egzamin czy realizacja potrzeby przynależności i wspólnotowości. – Obchodzimy

Spoty znów robią furorę

• Maciej Cymorek oprowadza widzów po Zaozliu, pokazując często nieznaną lub mało znaną historię regionu. Fot. Mat. pras

Zdużą popularnością spotkała się nowa seria krótkich filmowych spotów Kongresu Polaków w RC pokazujących i promujących Zaozlie, jego historię, miejsca, osoby oraz polskie organizacje działające na tym terenie. Ukazały się w grudniu na Facebooku Kongresu Polaków w RC. Maciej Cymorek, aktor z Czeskiego Cieszyńa znany m.in. z występów w polskich produkcjach, opowiada o polskiej drużynie PKS Polonia Karwina, kościele św. Barbary w Karwinie-Ląkach, Bystrzycy i jej okolicy, Janowi Kubiszowi z Gnojnika, miastu Trzyniecu, a także znakomitemu działaczowi, jakim był Tadeusz Reger. Na przykład Półtoraminutowy filmik o Trzyniecu został udostępniony blisko sto razy.

Te spoty to kontynuacja projektu Kongresu Polaków w RC „Zaozlie. pl: rozwój marki”, dofinansowanego za pośrednictwem Fundacji

Volens ze środków budżetu państwa z zakresu opieki Senatu RP nad Polonia i Polakami za granicą. Ten projekt medialno-edukacyjny poświęcony jest promocji historii, kultury i życia codziennego Polaków na Zaozliu.

Mariusz Chybiorz z Centrum Polskiego Kongresu Polaków w RC wyjaśnia, że projekt odpowiada na potrzebę popularyzacji wiedzy o Polakach mieszkających w Republice Czeskiej oraz buduje mosty między społecznościami po obu stronach Olzy.

– Pokazuje Zaozlie od strony turystycznej i ciekawostkowej nie tylko Polakom, ale i widzom czeskim dzięki dwujęzycznym napisom. Chcemy, żeby to była kontynuacja promocji Śląska Cieszyńskiego, jako kierunku turystycznego – dodaje Mariusz Chybiorz.

Krótkie i zwięzłe filmiki o Zaozliu swoją premierę miały w lutym 2023 roku na platformie TikTok. (kdm)

W OBIEKTYWIE...

• Ulice Trzynieca ponownie przybierają postać otwartej galerii. Wszystko dzięki projektowi „Przystanek przy sztuce”, w ramach którego Galeria Miasta Trzynieca udostępnia dzieła sztuki w przestrzeni publicznej. Został on zrealizowany we współpracy z cieszyńskim Instytutem Sztuk Plastycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, a prezentowane prace powstały pod opieką artystyczną prof. UŚ Tomasza Kipki. Dzieła 16 studentów zostały usytuowane na przystankach komunikacji miejskiej: żyźbice, za torami (koło Kauffandu), żyźbice, Taras końcowy, Magistrat miasta Trzynieca i Szkoła podstawowa. Od 13-23 stycznia zostaną one zainstalowane w przestrzeni wystawowej Domu Kultury „Trisia”. Wernisaż zaplanowano na 13 stycznia, godz. 18.00.

Fot. Galeria Miasta Trzynieca

(sch)

Wystawa przetkana poezją

Ewa Milerska, jedna z najznakomitszych poetek ludowych z naszego terenu, tuż przed świętami Bożego Narodzenia obchodziłaby 110. urodziny. W czerwcu ub. roku minęła z kolei 40. rocznica jej śmierci. Od kilku dni na parterze Domu Polskiego PZKO przy ul. Strzelniczej 28 w Czeskim Cieszynie można oglądać wystawę poświęconą jej życiu i twórczości.

• Wystawa pn. „Ewa Milerska. Życie i twórczość” została zainstalowana na parterze siedziby ZG PZKO w Czeskim Cieszynie. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Przygotowali ją pracownik Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków w RC Marian Steffek oraz wnuk poetki Michał Milerski, który wraz ze swoim ojcem Adamem udostępnił większość eksponatów. Materiały wykorzystane na wystawie pochodzą również ze zbiorów Pawła Szymeczka, sąsiada poetki, Władysławy Magiery, Ośrodka Dokumentacyjnego KP i Archiwum PZKO.

– Na pierwszej planszy zamieściliśmy wiersz autobiograficzny Ewy Milerskiej opublikowany w „Kalendarzu Śląskim” datowanym na 1980 rok pt. „Zyciorys”. Swoje życie porównuje w nim do czterech pór roku.

Wiosna, lato, jesień i zima obecne są również w wierszach, które pojawiają się na kolejnych planszach przybliżających życie i twórczość poetki – wyjaśnia Marian Steffek.

Łącznie ekspozycja zawiera 17 jej utworów. Większość pochodzi z tomiku „Kwiaty z naszej łąki”, który wyszedł dwa lata po śmierci autorki. Są też wiersze ze zbioru „Korzenie” wydanego wspólnie z Anielą Kupiec i Anną Filipiek w 1981 roku, z „Kalendarzy Śląskich” oraz dwa rękopisy i jeden maszynopis. Ich wspólną cechą są wątki przyrody, przemijających pór roku i ojczystej ziemi. Prócz tego na jednej z plansz można znaleźć utwor, który Ewie Milerskiej zedytował Henryk Jasieczek.

Ewa Milerska z domu Cieciąła urodziła się 21 grudnia 1915 roku w Nydku. W swojej rodzinnej miejscowości spędziła niemal całe życie. Uczęszczała najpierw do miej-

scowej „ludówki”, potem uczyła się w Bystrzycy w Polskiej Szkole Wydziałowej Macierzy Szkolnej i w Polskiej Gospodarczej Szkole Ludowej, a następnie w Szkole Gospodyń Wiejskich w Końskiej. Z czasów jej szkolnej edukacji znalazło się na wystawie wiele zdjęć, a także rękopis pierwszego znanego jej utworu – tekstu piosenki, który napisała na akademii szkolną w 1935 roku o życiu w internacie i swoich współlokatorach.

Rok później wyszła za Jana Milerskiego, również pochodzącego z Nydku. Razem mieli trzech synów i dwie córki. Ponieważ w czasie okupacji niemieckiej nie podpisała volklisty, Jan został zesłany na roboty przymusowe do Wiednia, a ona musiała w ciągu 24 godzin opuścić dom. Została jednak w Nydku. W rodzinie zachowały się listy, które w tym czasie pisała do

męża. Reprodukacja jednego z nich została zamieszczona również na wystawie.

Prowadzenie gospodarstwa domowego i troska o dzieci spoczywały na jej barkach również po zakończeniu wojny. Jan Milerski pracował w kopalni w Karwinie, w związku z czym często nie było go w domu. Jednak Ewa Milerska potrafiła wygospodarować czas również na pracę społeczną. Należała do założycieli Miejsowego Koła PZKO w Nydku, udzielała się w jego zarządzie, stała na czele Zespołu Kobiet, prowadziła kronikę i śpiewała w chórze. W latach 60. rozpoczęła pracę w polskim oddziale miejscowej biblioteki ludowej, organizowała wystawy książek, konkursy czytelnicze i odczyty oraz pisała wiersze na różne okoliczności.

Najczęściej publikowała w zaolziańskiej prasie dla dorosłych

i dzieci oraz w „Kalendarzu Śląskim”. Z kolei nakładem Sekcji Folklorystycznej Zarządu Głównego PZKO ukazała się jej praca pt. „Haft na żywotku cieszyńskim”. Jako zasłużona zbieraczka folkloru została laureatką Nagrody im. Oskara Kolberga, nie zdążyła jej jednak odebrać. Zmarła 8 czerwca 1985 roku w wieku 69 lat.

7 grudnia 1990 roku odsłonięto na domu w Nydku, w którym poetka żyła i tworzyła, tablicę pamiątkową ufundowaną przez Zespoły Kobiet PZKO. Jej zdjęcie, jak również zdjęcia domu oraz nagrobku rodziny Milerskich na cmentarzu ewangelickim w Nydku można obejrzeć na wystawie w Domu Polskim przy ul. Strzelniczej. Czynna będzie do 6 lutego w godzinach otwarcia budynku. W tym roku ma trafić również m. in. do nydeckiej „Drzewiönki”. ■

Rekordowa kwota zostanie przekazana w Domu Polskim

Parafia rzymskokatolicka w Karwinie w poniedziałek 5 stycznia o 16.00 w Domu Polskim w Karwinie-Raju przekaże dochód ze sprzedaży ozdób świątecznych na stoisku charytatywnym w czasie tegorocznego jarmarku adwentowego. – Zebrana kwota jest rekordowa – zapowiada Tereza Ondrusz, asystentka duszpasterska parafii.

Przez pierwszy tydzień Adwentu na karwińskim rynku można było odwiedzić charytatywne stoisko rzymskokatolickiej parafii w Karwinie-Frysztacie i kupić tam m.in.

świeczniki oraz dekoracje świąteczne, które były efektem rekordu uczestników nabożeństw.

– W akcję zaangażowało się wiele rodzin oraz pojedynczych osób, nie tylko z naszej parafii. Wolontariusze spotykali się przez cały rok na warsztatach twórczych i wykonywali wszystkie te piękne rzeczy – wyjaśnił proboszcz Jan Szkandera. – Poprzez tę inicjatywę chcieliśmy nie tylko pomóc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ale także uwzględnić na losy ludzi wokół nas.

Dochód ze sprzedaży zostanie podzielony między dzieci z poważnymi

problemami zdrowotnymi – pięcioletnią Laurę, dziewięcioletniego Ondreja, dziesięcioletnią Nellinkę oraz dwunastoletnią Zuzankę. To dzieci, które potrzebują wsparcia finansowego na leczenie oraz pomocy rehabilitacyjnej, które nie są refundowane przez ubezpieczenie zdrowotne.

Stoisko charytatywne karwińskiej parafii choć ma niedługą historię (zadebiutowało dwa lata temu) może pochwalić się skutecznością – dzięki hojności darczyńców udało się pomóc sześciu osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. (klm)

• Stoisko charytatywne parafii oferowało m.in. ozdoby świąteczne i domowe przetwory. Fot. ARC

Ankieta na temat »Głosu«

Szanowne respondentki, szanowni respondenci, zwracam się do Państwa w ramach mojej pracy magisterskiej, którą przygotowuję na Wydziale Studiów Medialnych, Kulturowych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu. W swojej pracy koncentruję się na odbiorcach czasopism polskiej mniejszości narodowej w Czechach, konkretnie gazety „Głos” i miesięcznika Zwrot.

Izabela Wacławkowa

Ankieta jest całkowicie anonimowa, a jej celem jest poznanie, jak czytelnicy postrzegają te czasopisma, dla czego je czytają i jakie mają dla nich znaczenie.

Wypełnienie ankiety zajmuje około 20 minut.

Z góry dziękuję za Państwa czas i chęć udziału w moich badaniach.

Ankieta

- Jak często czyta Pani/Pan papierowe wydanie „Głosu” (do 31 grudnia 2017 roku gazeta ukazywała się nad nazwą „Głos Ludu”)?
 - ☐ Każde wydanie
 - ☐ Numer wtorkowy
 - ☐ Numer piątkowy (weekendowy)
 - ☐ Kilka razy w miesiącu
 - ☐ Rzadko
 - ☐ Nigdy

- Jak często czyta Pani/Pan „Głos” w Internecie (Glos.live)?
 - ☐ Codziennie
 - ☐ Kilka razy w tygodniu
 - ☐ Kilka razy w miesiącu
 - ☐ Rzadko
 - ☐ Nigdy

- Jak często śledzi Pani/Pan „Głos” w mediach społecznościowych (np. Facebook, Instagram)?
 - ☐ Codziennie
 - ☐ Kilka razy w tygodniu
 - ☐ Kilka razy w miesiącu
 - ☐ Rzadko
 - ☐ Nigdy

- Jaki jest główny powód, dla którego czyta Pani/Pan „Głos” (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)
 - ☐ Chcę być na bieżąco z wydarzeniami w regionie
 - ☐ Interesuję się życiem polskiej mniejszości w Czechach
 - ☐ Szukam informacji, których nie znajdę gdzie indziej
 - ☐ Czytam ze względu na wywiady i reportaże o mieszkańcach regionu
 - ☐ Czytam po polsku, aby utrzymać znajomość języka

- ☐ Postrzegam „Głos” jako narzędzie zachowania polskiej kultury w Czechach
- ☐ Czytam z przyzwyczajenia lub tradycji rodzinnej
- ☐ Czytam z powodów zawodowych lub związanych ze studiami
- ☐ Inny powód:

- Jakie znaczenie ma dla Pani/Pana „Głos”? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź.)
 - ☐ Jest częścią tożsamości polskiej mniejszości
 - ☐ Przypomina mi o tradycjach rodzinnych
 - ☐ Pomaga mi utrzymywać kontakt z językiem polskim
 - ☐ Jest dla mnie przede wszystkim źródłem informacji
 - ☐ Nie ma dla mnie głębszego znaczenia

- Jakie tematy w drukowanej wersji „Głosu” oraz wersji internetowej czyta Pani/Pan najchętniej? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)
 - ☐ Nowości z regionu
 - ☐ Tematy kulturalne
 - ☐ Historie i portrety mieszkańców regionu
 - ☐ Tematy historyczne
 - ☐ Wydarzenia w Polsce i Czechach
 - ☐ Informacje sportowe
 - ☐ Inne:

- Jakie rodzaje treści w drukowanej wersji „Głosu” czyta lub ogląda Pani/Pan najchętniej? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)
 - ☐ Krótkie artykuły informacyjne
 - ☐ Dłuższe reportaże
 - ☐ Wywiady
 - ☐ Komentarze (opinie redaktorów)
 - ☐ Fotoreportaże
 - ☐ Zaproszenia na wydarzenia kulturalne
 - ☐ Teksty archiwalne lub historyczne
 - ☐ Inny rodzaj treści:

- Jakie rodzaje treści w internetowej wersji Glos.live czyta lub ogląda Pani/Pan najchętniej? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)

- ☐ Krótkie artykuły informacyjne
- ☐ Dłuższe reportaże
- ☐ Wywiady
- ☐ Komentarze (opinie redaktorów)
- ☐ Fotoreportaże
- ☐ Filmy / nagrania wideo
- ☐ Zaproszenia na wydarzenia kulturalne
- ☐ Teksty archiwalne lub historyczne
- ☐ Inny rodzaj treści:

- Jaki rodzaj treści najczęściej ogląda Pani/Pani w mediach społecznościowych „Głosu”? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)
 - ☐ Wiadomości
 - ☐ Zaproszenia na wydarzenia kulturalne
 - ☐ Filmy
 - ☐ Zdjęcia
 - ☐ Linki do artykułów
 - ☐ Inne:

- Jak ocenia Pani/Pani wiarygodność poszczególnych wersji „Głosu”? (1 = w ogóle nie ufam, 5 = całkowicie ufam)

Wersja	1	2	3	4	5
Papierowa	☐	☐	☐	☐	☐
Internetowa	☐	☐	☐	☐	☐
Media społecznościowe	☐	☐	☐	☐	☐

- Na czym według Pani/Pana powinien koncentrować się „Głos”? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź.)
 - ☐ Tylko na polskiej mniejszości narodowej w Czechach
 - ☐ Częściowo także na wydarzeniach w Polsce
 - ☐ Częściowo także na wydarzeniach w Czechach
 - ☐ Równomiernie na wszystkich obszarach
 - ☐ Nie wiem

- Czy zauważył(a) Pani/Pan zmiany w „Głosie” w ostatnich latach? Co ocenia Pani/Pani pozytywnie, a czego brakuje? Proszę wpisać własną odpowiedź:

- Czy uważa Pani/Pan, że „Głos” spełnia funkcję gazety regionalnej? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)

- ☐ Tak
- ☐ Raczej tak
- ☐ Raczej nie
- ☐ Nie
- ☐ Nie wiem
- ☐ Inny rodzaj treści:

- Czy uważa Pani/Pan, że młodzi ludzie żyjący na Zaozli wciągają potrzebują mniejszościowych mediów w języku polskim? Dlaczego tak lub dlaczego nie? Proszę wpisać własną odpowiedź:

- Jak wyobraża sobie Pani/Pan „Głos” za pięć lat, aby był atrakcyjny dla młodych ludzi? Proszę wpisać własną odpowiedź:

- Co według Pani/Pana „Głos” mógłby ulepszyć lub rozwijać w przyszłości? Proszę wpisać własną odpowiedź:

- Jak porównał(a)by Pani/Pan treści dostępne w internetowych wersjach „Głosu” i „Zwrotu”? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź.)
 - ☐ Treści są bardzo podobne
 - ☐ Treści są identyczne
 - ☐ „Głos” częściej zajmuje się także wydarzeniami spoza polskiej mniejszości (w Czechach i w Polsce)
 - ☐ „Zwrot” koncentruje się głównie na regionie Zaozlia i tematyce mniejszościowej
 - ☐ Treści wyraźnie się różnią
 - ☐ Nie potrafię ocenić
 - ☐ Inna opinia:

- Czy uważa(a)by Pani/Pan za słuszne, gdyby „Zwrot” i „Głos” w przyszłości zostały połączone w jedno wspólne medium (np. platformę internetową)? (Proszę wybrać jedną najważniejszą odpowiedź)
 - ☐ Tak
 - ☐ Nie
 - ☐ Nie wiem
 - ☐ Inna opinia:

19. Ile ma Pani/Pan lat?
 - ☐ do 18 lat
 - ☐ 19-29 lat
 - ☐ 30-44 lat
 - ☐ 45-59 lat
 - ☐ 60 lat i więcej

- Jaka jest Pani/Pana płeć?
 - ☐ Kobieta
 - ☐ Mężczyzna
 - ☐ Inna

- Jakie jest Pani/Pana najwyższe wykształcenie?
 - ☐ Podstawowe
 - ☐ Średnie
 - ☐ Wyższe
 - ☐ Inne (proszę podać):

- Jakie jest Pani/Pana miejsce zamieszkania? Proszę wpisać nazwę miejscowości:

Wypełnione ankiety prosimy wysłać na adres redakcji: „Głos”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 albo e-mailem na: info@glos.live (w tytule wiadomości prosimy napisać Ankieta). Wszystkie ankiety prześlemy Izabeli Wacławkowej. Na ankiety czekamy do końca stycznia.

Kołodowanie z »Zespołem, którego nie ma«

Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa z Czeskiego Cieszyna oraz „Zespół, którego nie ma” z Cieszyna wystąpią wspólnie na koncercie kołęd 8 stycznia o 16.00 w Kościele Braterskim przy ul. Frydeckiej w Czeskim Cieszynie. Już dziś warto sobie zarezerwować czas na to wydarzenie.

Koncert organizowany przez MK PZKO Czeski Cieszyń-Osiedle zapowiada się wyjątkowo, bo poza znaną czeskokieszyńską publicznością TA Grupą pod batutą Joanny Nowickiej,

kołedy zaśpiewają wykonawcy, którzy są absolwentami filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Historia ich występów sięga 1989 r., kiedy to postanowili włączyć się jako goście do koncertu kołęd w swojej macierzystej uczelni. Projekt zaplanowany na jeden występ trwał... ponad 20 lat. Ponieważ zespół koncertował wyłącznie w sezonie kołędowym, stąd jego przewrotna nazwa – „Zespół, którego nie ma”.

W ubiegłym roku, po trwającej ponad 10 lat przerwie, artyści wrócili

Fot. ARC

Wyberzmy się na łyżwy

Znaleźliście pod choinką łyżwy? Podpowiadamy, gdzie w regionie działają sezonowe lodowiska na otwartym powietrzu. Skorzystać z nich mogą także ci, którzy łyżw nie posiadają, ponieważ zazwyczaj można je na miejscu wypożyczyć.

• Dzieci chętnie korzystają ze ślizgawki w Hawierzowie. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Otwarte lodowiska funkcjonują w tym sezonie m.in. w Hawierzowie i Ostrawie. Przygotowywana jest tafla w Łomnej Dolnej.

W Hawierzowie ślizgawka pod chmurką znajduje się w sąsiedztwie hali sportowej Slavia przy ul. Astronautów. Czynna jest od poniedziałku do niedzieli, bilet wstępu upoważnia do godzinnej jazdy. Szczegółowe godziny otwarcia znajdziemy na stronie internetowej Ośrodka Sportu i Rekreacji www.ssrz.cz. łyżwy można na miejscu wypożyczyć.

Fajne lodowisko połączone z lodowymi ścieżkami znajduje się w Ostrawie na Placu Dr. Edvarda Beneša. Wstęp jest bezpłatny, za opłatą można wypożyczyć łyżwy i chodziki pingwiny pomagające

w nauce jazdy. Obok działa stoisko gastronomiczne. Ale uwaga – z tego lodowiska można korzystać tylko do 6 stycznia. Godziny otwarcia i szczegółowe informacje podaje strona internetowa www.ssrz.cz.

Niektóre lodowiska, otwarte w okresie przedświątecznym, niedługo zakończą działalność. W Łomnej Dolnej przygoda z łyżwami dopiero się rozpocznie. Tamtejszy Klub Sportu i Rozrywki przygotowuje lodowisko na boisku piłkarskim. W naturalny sposób, przy użyciu wody i mrozu. – Boisko ma sztuczną nawierzchnię, trzeba ją stopniowo spryskiwać wodą, aby wytworzyła się warstwa lodu. „Bawimy się” tutaj już od kilku dni. Aby kontynuować, potrzebujemy co najmniej pięciu stopni mrozu – wyjaśnia Martin Lasota, prezes klubu. Kiedy tylko lodowisko będzie gotowe, klub i władze gminy poinformują o tym na Facebooku. Lodowa tafla będzie służyła przede wszystkim dzieciom.

Nowością jest sztuczna ślizgawka w Parku Pod Zamkiem we Frydku-Mistku. To ciekawa opcja szczególnie dla tych, którzy mieszkają w Gnojniku i okolicy. Wejście na taflę jest bezpłatne, za opłatą można wypożyczyć łyżwy. Lodowisko jest czynne w dni powszednie od godz. 13.00 do 20.00, w weekendy od 10.00 do 20.00. Sezon zakończy się 29 stycznia.

Ślizganie się na świeżym powietrzu ma swój urok, z kolei stadiony zimowe oferują zazwyczaj większą powierzchnię – o rozmiarach boiska do hokeja. Przez cały sezon zimowy można wybrać się na łyżwy na stadiony zimowe w Hawierzowie, Czeskim Cieszynie, Karwinie, Trzyńcu (do Mini Werk Areny), Orłowej. Popularną opcją jest także Hala Widowiskowo-Sportowa w Cieszynie. Stadiony służą jednak przede wszystkim hokeistom czy łyżwiarzom figurowym, dlatego godziny dla ogółu są mniej lub bardziej ograniczone. Na przykład w Czeskim Cieszynie można pojeździć w środy, soboty i niedziele. ▲

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Stary kalendarz uratowany

Rys. WŁADYSŁAW OWICZARZY

Ludmiłka wpadła w szal poświęconych porządków. Wyrzuciła do kosza nie tylko opakowania po prezentach, ale także kalendarz stołowy na rok 2025.

– Przecież rok jeszcze się nie skończył! – zaprotestował Głosik.

– A co takiego będziesz jutro, w Sylwestra, sprawdzał w kalendarzu? – Ludmiłka uśmiechnęła się drwiąco. – Wszystko jedno, czy wyrzucę go o dwa dni wcześniej, czy później. Postawimy sobie już nowy.

Głosik zastanowił się...

– W ogóle go nie wyrzucisz.

Mam pewien plan – oświadczył i wyciągnął kalendarz z kosza. – Przerobię go na kronikę wydarzeń.

Widząc pytające spojrzenie Ludmiłki, kontynuował: – Na każdy tydzień nakleję zdjęcie przypominające, co w danym tygodniu się działo i jak go przeżyliśmy. To będę fajne wspomnienia!

Ludmiłkę zainteresował pomysł Głosika. Ale gdy wyobraziła sobie ogrom pracy, jaki go czeka, złapała się za głowę.

– Mnóstwo czasu ci to zajmie, Głosiku – ostrzegła współlokatora.

Skrzat wzruszył ramionami.

– Nic nie szkodzi! – powiedział beztrosko. – Przynajmniej będę miał sensowne zajęcia na długie styczniowe wieczory.

(dc)

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Świąteczna podróż dookoła świata

Fot. ARK

Zimowy czas w Przedszkolu przy ul. SNP w Trzyńcu upłynął w atmosferze ekscytacji i przygotowań do wyjątkowego przedstawienia świątecznego. Dzieci zabrały zgromadzoną publiczność w fascynującą „Podróż Dookoła Świata”, udowadniając, że radość świąt Bożego Narodzenia ma uniwersalny wymiar i łączy ludzi niezależnie od szerokości geograficznej i wyglądu.

Scena zmieniała się w mgnieniu oka, a dzieci pod czujnym okiem pań wychowawczyń prezentowały bliższe i bardziej odległe zakątki globu: Francję, Wielką Brytanię, Amerykę, Japonię, Afrykę.

Całe przedstawienie było nie tylko świetną zabawą, ale i ważną lekcją tolerancji oraz wiedzy o świecie. Dzieci włożyły w swoje role mnóstwo serca, recytując wiersze, śpiewając piosenki w różnych językach i tańcząc skomplikowane układy. Widownia złożona z rodziców, dziadków i zaproszonych gości nagrodziła młodych artystów gromkimi brawami. Jesteśmy niezwykle dumni z naszych przedszkolaków. „Podróż Dookoła Świata” była hołdem dla różnorodności kultur i dowodem na to, jak wspaniale dzieci potrafią współpracować i uczyć się poprzez zabawę. Dziękujemy rodzicom za pomoc w przygotowaniu całego zaplecza.

Na zakończenie, po zasłużonych brawach, rodzice wręczyli dzieciom upominki, życząc wszystkim wesołych świąt i bezpiecznych podróży – tych prawdziwych i tych, które odbędą się w wyobraźni.

Nauczycielki z przedszkola przy ul. SNP w Trzyńcu

W góry wyjeżdżam, żeby zwolnić tempo życia

Chociaż nie zdołasz wspiąć się na sam szczyt, nie traktuj tego jako zmarnowanego czasu. Zaś udana wyprawa to taka, kiedy w zdrowiu powrócisz do domu. Z alpinistą i ratownikiem górskim z Gródka Stanisławem Ćmielem rozmawiamy o jego wyprawie w góry Afganistanu, gdzie turysta pojawia się tylko raz na długi czas.

Beata Schönwald

Dlaczego wybrałeś akurat taki kierunek?

– Kierunek wschodni wybrałem już jakiś czas temu. Była Armenia, Gruzja, Turcja, dwa razy Kirgistan i Nepal w Himalajach, gdzie udało mi się wejść jak dotąd najwyżej, bo na wysokość 6,5 tys. m n.p.m. W tym roku postanowiłem wspiąć się na 7-tysięcznik Kohotez w Afganistanie. Pojechałem z 8-osobową grupą zorganizowaną przez kolegę alpinistę z Hawierzowa, właściciela biura podróży Pamiar 7000. Dzięki jego kontaktom i 25-letniemu doświadczeniu czas w Afganistanie spędziliśmy bardzo efektywnie. Jadąc na własną rękę, taka podróż trwałaby znacznie dłużej, nie mówiąc o przygotowaniach do niej. I tak musiałem przeznaczyć na ten wyjazd trzy tygodnie urlopu. Z tego 12 dni spędziłem w górach.

Jaki mają charakter góry w Afganistanie?

– W centralnej i wschodniej części kraju rozciąga się łańcuch górski Hindukusz. Jego najwyższy szczyt Noszak liczy blisko 7,5 tys. m n.p.m. W porównaniu z Nepalem, gdzie szliśmy przez deszczowy las aż na wysokość 4 tys. metrów, w Afganistanie roślinność kończyła się o półtora tysiąca metrów niżej – w naszym przypadku w wiosce Urguntu, w której mieliśmy ostatni „normalny” nocleg. Tam przekonaliśmy się na własne oczy, czym jest niedża afgańskich wiosek i jak mogło wyglądać życie w średniowieczu, kiedy ludzie budowali domy z „cegieł” ulepionych z gliny i pokrywali gałęziami sklejonymi glinianą papką. Wyżej były już tylko skały, krajobraz łączył się z surowym i dzikim, a nie z pięknymi słońcami. Hindukusz nie odwiedza turystów, nie ma tu dla nich żadnego zaplecza. Stąd wynikała też moja obawa. W razie czego byliśmy zdani tylko na siebie. Oddaję jestem ratownikom górskim, myślę bardziej o możliwym ryzyku i staram się przewidzieć wszystkie ewentualne scenariusze. W czasie wspinaczki tak staram się rozkładać swoje siły, żeby w drodze powrotnej starczyło mi ich nie tylko dla siebie, ale – gdy przyjdzie taka potrzeba – także dla innych.

• Stanisław Ćmiel, a za nim skalisty Kohotez.

• W drodze z Urguntu do obozu bazowego.

• Obóz C1 na wysokości 5250 m n.p.m. Zdjęcia: Archiwum Stanisława Ćmiela

Jak wyglądała twoja aklimatyzacja?

– Zdolności aklimatyzacyjne to bardzo indywidualna sprawa. Są ludzie, którzy bardzo wysportowani, których organizm nie radzi sobie z wysokościami. Ale nawet osoby, które mają zdolność przystosowania się do warunków panujących na większych wysokościach, muszą przejść stopniową aklimatyzację, zanim wejdą na szczyt. Dlatego przez cały czas należało słuchać, co mówi nasz organizm. Jeśli chodzi o „tylko” o ból głowy, a ten w wysokich górach doskwiera wszystkim, można mu przynajmniej częściowo zaradzić poprzez systematyczne nawadnianie organizmu. Wówczas będąc w obozie, nie robisz nic innego, jak tylko nosisz wodę, parzysz jedną herbatę za drugą i chodzisz za potrzebą. Natomiast ogólna zasada aklimatyzacyjna jest prosta, wchodzisz i schodzisz po kilkadziesiąt metrów w górę i w dół aż do miejsc, skąd zaatakujesz szczyt. Każda wysokość wspinaczka wymaga więc odpowiedniego czasu i cierpliwości. Ja postanowiłem, że będę próbował osiągnąć taką wysokość, na jaką pozwoli mi mój organizm. Oczywiście, mam na myśli wyjścia bez butli tlenowej, która – jakby to nie patrzeć – jest rodzajem dopingu. Spotkałem się nawet z takim poglądem, że wychodząc z tlenem na ośmiotysięcznik, to tak jakby wejść bez tlenu na wysokość 5 tys. m n.p.m. Chyba każdy to czuje, jaka to przepaść i nieporównywalna skala wysiłku. Odrzucając tlen,

nie przekreślam jednak naturalnego rozwoju, jakim przeszedł ekwipunek górski. Obecnie istnieją ograniczone buty, skarpety czy bielizna, materiały, które chronią skutecznie przed niedogodnościami atmosferycznymi. Dawniej tego nie było. Nasi poprzednicy, którzy w latach 60., 70. i 80. ub. wieku przecierali wysokogórskie szlaki, mieli o wiele trudniejsze warunki startowe. Ale też ich trening wyglądał zupełnie inaczej, dzięki czemu byli bardziej zahartowani. W porównaniu z nimi jesteśmy mięczakami.

Jakie miałeś uczucie, kiedy stanąłeś na wysokości 7 tys. metrów?

– A no właśnie. Kto był na mojej prelekcji na gródeckim Fest Outdo-orze, wie, że myślny tego szczytu ostatecznie nie zdobyli.

Jak to się stało?

– Na wysokości 5,8 tys. m n.p.m. mieliśmy zaplanowany drugi obóz, a potem w grę wchodziły dwie opcje – jeszcze jeden obóz lub bezpośredni atak na szczyt. Jednak jak tylko ujrzelśmy Kohotez, zaczęliśmy przeczuwać, że nasze plany pójdą wniwecz. Kiedy przed dziećmi laty była na nim polska ekspedycja, wyglądał zupełnie inaczej. Chodziło o typowe zimowe wyjście. Teraz nie było śniegu, a jedyną możliwością była bardzo trudna technicznie wspinaczka skalna, do której brakowało nam odpowiedniego wyposażenia. W tej sytuacji zdecydowaliśmy się na alternatywne roz-

wiązanie – sąsiedni, tylko o nieco niższy szczyt. Jednak kiedy byliśmy mniej więcej na wysokości 5,5 tys. m n.p.m., w drodze stanął nam serak, czyli ogromny blok lodowcowy stopniowo osuwający się do doliny. Nie było szans, żeby go pokonać. Musieliśmy zawrócić.

Nie można było tego jakoś przewidzieć?

– W tej dolinie, z której wychodziliśmy, od 9 lat nie było żadnego turysty. A miejscowi nie mają czasu na to, żeby lazić po górach. Ich głównym zadaniem jest po prostu przeżyć. Jak aktualnie wygląda interesująca nas góra, mogliśmy się więc dowiedzieć dopiero w momencie, kiedy znaleźliśmy się u jej stóp.

Byłeś rozczarowany?

– Nie. Bo takie są właśnie góry. Oczywiście, wspaniale jest zdobyć szczyt, a potem hucznie celebrować to wydarzenie, cieszyć się „sławą”. Nigdy nie zapomnę tej wielkiej fety, kiedy okazało się, że odkryliśmy nowy, dotąd bezimienny szczyt w Kirgistanie. Jeśli nie uda się jednak osiągnąć celu, pobytu w górach i wysiłku, jaki w to włożyłem, nie traktuję jako dni straconych. Udana wyprawa jest zawsze wtedy, kiedy w zdrowiu wrócisz do domu. Tym się kieruję.

Masz już plan na kolejną wyprawę?

– Wielu ludzi pyta mnie o to. Ja jednak na chwilę obecną czuję się tak nasycony wrażeniami, które przyniósł mi Afganistan, że nie snuję

żadnych konkretnych planów. Nie mam pomysłu na kolejny wyjazd i nawet nie zwracam sobie tym głowę. Obecnie mam 5-miesięcznego szczeniaka, którego chcę wyszkolić do zadań ratowniczych przy poszukiwaniach ludzi zasypanych lawiną. Zanim zrobimy certyfikat, nie ma mowy o żadnym wyjeździe. A takie szkolenie, to kwestia nawet dwóch lat. Mam jednak wymarzony kraj – Pakistan, i wybrałem już też swój wymarzony szczyt.

Jest coś, czego w górach nie lubisz?

– Ja w góry wyjeżdżam, żeby odpocząć od tempa, w którym żyjemy, od pracy, która mnie bardzo pochłania, i żeby nacerpać spokoju. W górach nie lubię więc komercji, która jest wszechobecna w Nepalu. Kawiarnia na wysokości 5 tys. metrów n.p.m., do której śmigłowiec dowozi cappuccino i tort Sachera, to nie dla mnie. Ja w górach szukam czegoś innego, także braku komfortu. Kiedy po raz pierwszy wróciłem z Gruzji, w domu niemal w nabożnym skupieniu włączałem i wyłączałem światło oraz spuszczałem wodę w toalecie. I o to właśnie w turystyce chodzi. Żeby poznawać odmienne kultury, religie, inne standardy życiowe, a potem wrócić do domu i cieszyć się tym, co się ma. Dlatego gdyby mi ktoś zaproponował darmowy bilet lotniczy do Nepalu lub Kirgistanu, wybrałbym ten drugi kraj. Dla mnie bowiem wysokość nie jest tym jedynym, decydującym kryterium. ▲

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Wigilijka w Skrzeczoniu

W ostatnią sobotę roku w skrzeczńskim Domu PZKO odbyła się tradycyjna wigilijka, podczas której dostojnie pożegnano stary 2025 rok i uroczystie powitano nowy 2026.

Oczywiście nie zabrakło udekorowanej choinki, a na stołach znalazły się ozdoby świąteczne. Program kulturalny otworzył chór mieszany „Hasło”, który pod batutą Heleny Jarosz zaprezentował wiązanek tradycyjnych kołęd. Był to już drugi występ skrzeczńskich chórzystów z kołędami, bowiem 25 grudnia chór, tym razem z dyrygentką Magdą Veselą-Rusek, zaliczył występ w miejscowym katolickim kościele podczas świątecznej mszy. Poprzedzając tradycyjne łamanie opłatkiem, prezes koła Czesław Gałuszka podziękował wszystkim aktywistom za pomoc przy organizowaniu akcji i imprez koła oraz przy utrzymaniu Domu PZKO, a także złożył życzenia noworoczne wszelkiej pomyślności w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym.

Żeby tradycji stało się zadość, wigilijka została połączona ze spotkaniem z jubilatami koła, którym oprócz urodzinowych gratulacji wręczono skromne podarunki. Warto wspomnieć, że najstarszą obecną na wydarzeniu jubilatką była 80-letnia Urszula Brzeźniak, która została członkinią PZKO w Skrzeczoniu po rozwiązaniu szonychelskiego koła.

Dla wszystkich jubilatów gościnnie wystąpił zespół śpiewaczy „Chórek” z Suchej Górnej. Podczas występu 9-osobowy zespół pod kierownictwem Barbary Weiser przedstawił wiązanek kołęd, a w drugiej części zaprezentował tematyczny repertuar znanych i lubianych folklorystycznych piosenek uzupełniony wierszem Adama Wawroza pt. „Było to w maju” w wykonaniu uczennicy górnosuskiej polskiej podstawówki Neli Wróbel. Całość występu została nagrodzona gromkimi oklaskami w pełni zadowolonych uczestników wigilijki, po czym podziękowania zespołowi złożyła wiceprezes koła Beata Grzebień, która w 2025 roku także obchodziła swój jubileusz życiowy.

W imprezie uczestniczyła także grupa dzieci, dla których członkini zarządu koła Justyna Wojwoda przygotowała warsztaty świąteczne. Na piętrze Domu PZKO można było również podziwiać wystawę szopek bożonarodzeniowych z różnych krajów świata – Europy, Ameryki, Afryki i Azji, która przygotowała prezes koła Czesław Gałuszka. Do udanego przebiegu imprezy przyczynił się także smaczny posiłek serwowany przez członkinie Klubu Bobiet.

Po zakończeniu programu odbyło się spotkanie towarzyskie blisko sześćdziesięciu uczestników imprezy – członków i sympatyków koła, którzy przybyli do Skrzeczonia między innymi z Krakowa, Poznania, Pragi, a nawet z Francji. W ten sposób zakończono kolejny rok aktywnej działalności skrzeczńskich pezetkaowców. (D.G.)

Wspólne koledowanie i świąteczna radość

W świątecznej atmosferze, pełnej ciepła i wzajemnej życzliwości w niedzielę 28 grudnia odbyła się tradycyjna wigilijka zorganizowana przez Miejsce Koło PZKO w Olbrachcicach. Spotkanie, które od lat stanowi ważny punkt w kalendarzu

lokalnych wydarzeń, wypełniło po brzegi dużą salę miejscowego Domu PZKO licznymi członkami oraz sympatykami koła. Uroczystość rozpoczęto tradycyjnym łaniem się opłatkiem i składaniem sobie życzeń – był to moment pełen wzruszeń i serdeczności.

W programie artystycznym wystąpił zespół TA Grupa, który zaprezentował świąteczny repertuar, łącząc piosenki kabaretowe z tradycyjnymi kołędami. Na koniec wszyscy razem odśpiewali kilka polskich kołęd. Występ spotkał się z gorącym aplauzem publiczności i utrzymał wszystkich w wyjątkowym, świątecznym nastroju. Nie zabrakło również wspólnego biesiadowania. Na stołach pojawiły się świąteczne przysmaki, herbata, grzane wino, a największym powodzeniem cieszyła się grochówka, przygotowana według tradycyjnej receptury. Przy choince rozbrzmiewały kołеды i rozmowy, a uczestnicy dzielili się wspomnieniami i radością spotkań.

Organizatorzy podkreślali, że tego typu wydarzenia są nie tylko okazją do wspólnego świętowania, ale również do umacniania więzi wśród członków lokalnej społeczności.

Albin Budjać, prezes MK PZKO w Olbrachcicach

Jubilatka w służbie nauki, kultury i oświaty

W czwartkowe popołudnie, 18 grudnia, w sali Domu Robotniczego spotkali się rodzice, byli wychowankowie szkoły jubilatki, by przypomnieć sobie lata spędzone w jubileuszowej szkole wydziałowej, popularnie znanej pod nazwą – żółty budynek, który stoi w centrum Suchej Górnej już od roku 1930. Przepiękny, medialny spektakl muzyczny przypominał widom i zebrany gościom 95 lat budynku. Dyrekcji, gronu pedagogicznemu, uczniom i rodzicom należą się wielkie brawa i głęboki ukłon za przygotowanie tak pięknego programu jubilatki.

Widzowie, wychowankowie szkoły jubilatki wychodzili z Domu Robotniczego bardzo zadowoleni, zauroczeni programem galowym, niektórzy ocalarli zażawione oczy, ale niejednego koryciło pytanie, jak długo istnieje szkolnictwo w Suchej Górnej. Starsi wychowankowie mówili: „przecież mój dziadek i pradziadek już chodzili do szkoły, umieli pisać i czytać, a urodzili się w latach osiemdziesiątych XIX wieku”.

Dłatego też poczułam obowiązek, żeby przypomnieć kilka dat, przebiegu imprezy przyczynił się także smaczny posiłek serwowany przez członkinie Klubu Bobiet. Po zakończeniu programu odbyło się spotkanie towarzyskie blisko sześćdziesięciu uczestników imprezy – członków i sympatyków koła, którzy przybyli do Skrzeczonia między innymi z Krakowa, Poznania, Pragi, a nawet z Francji. W ten sposób zakończono kolejny rok aktywnej działalności skrzeczńskich pezetkaowców. (D.G.)

Świąteczne klimaty w skrzeczńskim kole PZKO. Fot. TADEUSZ GUZIUR

Podczas wigilijki w Olbrachcicach wystąpił zespół TA Grupa z Czeskiego Cieszyňa. Fot. ARC

uczniów wynosiła 95, stąd potrzeba budowy nowego obiektu. Murowana parterowa szkoła została wybudowana w roku 1838. Nadal była jednoklasowa, nauczycielem aż do roku 1860 był Jan Kunc. Po jego śmierci posadę pedagoga objął Andrzej Gawlas, który zapisał się na trwałe w historii szkoły. W roku szkolnym 1869/70 nadbudowano parterowy budynek o jedno piętro i nauczano już w dwóch klasach. W tym czasie na żądanie miejscowych obywateli rozpoczęto naukę w języku polskim. W roku 1869 ogłoszono nową ustawę szkolną, na mocy której wszystkie szkoły stały się publicznymi, a zarządzane były przez Rady Szkolne miejscowe, powiatowe i krajowe. Pierwszym przewodniczącym Rady Szkolnej został Józef Dostał, dyrektor kukrowni i wójt gminy. Od tego czasu wstąpił się udziałem w walce o język polski w zaborze austriackim. Stale rosła liczba uczniów w szkole, więc trzeba było pomyśleć o nowym budynku, ponieważ dla przeszło 300 uczniów dwuklasówka już nie wystarczała. Budynek wymagał stałych remontów, był słabo wyposażony w sprzęt i pomoce naukowe.

Nowy budynek zaczęto budować w marcu 1903 roku na parceli rol-

ka Franciszka Mackowskiego. Już w październiku 1903 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowo wzniesionego czerwonego gmachu szkolnego. W trzech klasach pobierało naukę 385 dzieci, a w następnym roku otwarto czwartą klasę. Od tego roku do szkoły ludowej zaczęły uczęszczać również dzieci wyznania ewangelickiego, ze szkoły ewangelickiej w Suchej Średniej. Nowo wybudowana szkoła okazała się od razu za ciasna, klasy były przepelnione, na jedną przypadało 89 uczniów. Od roku szkolnego 1905/1906 otwierano corocznie po jednej paralele i szkoła w roku 1911 posiadała cztery klasy i trzy paralelki. Dzieci stale przybywało w związku z wybudowaniem kolonii górniczych na Podlesiu i Firlówce.

Największą zasługę dla rozbudowy szkolnictwa mieli górnicy, którzy domagali się nie tylko rozbudowy szkoły, ale i zorganizowania wyższego poziomu nauczania. W roku szkolnym 1912/13 dobudowano cztery klasy, dwa gabinety i w suterenie mieszkanie woźnego. W roku 1913 szkoła liczyła sześć klas i trzy paralelki. Wybuch I wojny światowej przekreślił wszelkie plany nie tylko w życiu szkolnym, ale na każdym

odcinku życia społecznego, gospodarczego. Nauczanie podczas wojny było niesystematyczne, liczba uczniów w szkole spadła do minimum. Lata 1918-1920 to okres żmudnej i ciężkiej pracy.

Sytuacja w szkole poprawiła się po roku 1920. Liczba uczniów wynosiła 630. Był to punkt kulminacyjny, ponieważ od tego roku liczba uczniów w szkole zaczęła się obniżać. Ważny jest rok 1927. Otrzymało wtedy zwolnienie na oficjalne otwarcie szkoły wydziałowej, którą umieszczono na pierwszym piętrze w budynku szkoły ludowej (czerwony budynek, w którym dziś jest siedziba Urzędu Gminy). Dyrektorem szkoły wydziałowej został Leon Molenda, zapisano do niej 136 uczniów, więc zaraz od chwili otwarcia szkoły wydziałowej było jasne, że nowy budynek jest konieczny. Rozważano, czy rozbudować czerwony budynek, czy wybudować nowy i 28 października 1928 roku został wmurowany kamień węgielny pod nowy obiekt szkolny. Jego uroczyste otwarcie nastąpiło 31 sierpnia 1930 roku. Budynek otrzymał oficjalną nazwę Jubileuszowa Polska Szkoła Wydziałowa.

Eugenia Kañowa

Młodym trudno odróżnić w mediach prawdę od fałszu

Obserwujemy kryzys zaufania w pokoleniu Z. Młodym trudno odróżnić w mediach prawdę od fałszu. Jednak im ktoś ma bardziej rozwiniętą wiedzę, tym trudniej ulegnie manipulacji – powiedział PAP dr Artur Urbaniak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Polska Agencja Prasowa

Dr Urbaniak z Instytutu Lingwistyki Stosowanej Wydziału Neofilologii UAM jest pomysłodawcą i inicjatorem międzynarodowych badań, które pokazały, że odpowiednio dobrane słowa i konstrukcje językowe potrafią skutecznie zmanipulować młodych odbiorców, skłaniając ich do uznania fałszywych wiadomości za prawdziwe.

Czy pokolenie Z (Gen Z, Zetki), czyli osoby urodzone głównie między 1995 a 2012 rokiem, które dorastały w pełni cyfrowym świecie, mając stały dostęp do Internetu i smartfonów, są podatne na manipulację językową?

– Tak, wykazują pewną podatność, ale wyniki badania pilotażowego należy traktować z ostrożnością. Wyniki pokazują, że zmanipulowane przekazy oddziałują na młodych ludzi, ale nie w sposób przewidywalny i z góry założony przez autorów badania.

To znaczy? – Mechanizm jest dość złożony, ale to, co obserwujemy, to raczej kryzys zaufania. Objawia się on tym, że respondenci – nawet w przypadku informacji potencjalnie absurdalnych – nie deklarują pewności, czyli nie mówią nam, że przekaz jest „z pewnością fałszywy”; raczej mówią nam „to może nie być prawda” lub „trudno powiedzieć”. Wyraża to w jakimś stopniu, że dopuszczają możliwość, iż fałsz może być prawdą. Jednak to, co w moim odczuciu jest największą wartością badania, to właśnie ten kryzys zaufania.

Co on oznacza?

– O ile respondenci zachowali czujność i w większości przypadków (choć nie wszyscy) byli w stanie zidentyfikować fałsz, to kwestionowali również informacje prawdziwe. Poddawali w wątpliwość fakty, uznając je za potencjalnie fałszywe.

Na przykład?

– Potencjalnie absurdalna i oczywiście nieprawdziwa informacja o tym, że rzymskie Kołoseum zostanie przebronne na nowoczesny obiekt usługowo-sportowy, zadaszony, ze ścianami ze szkła i stali, wśród polskich respondentów uznana została za fałszywą (66 proc. uznało ją za zdecydowanie fałszywą; a 19 proc. za potencjalnie fałszywą). Jednak ta sama informacja w USA została uznana za potencjalnie prawdziwą (37 proc.) lub zdecydowanie prawdziwą (9 proc.). Co to pokazuje? Jeśli odbiorcom brakuje twardej wiedzy lub choćby intuicji wynikającej np. z kontekstu kulturowego, łatwiej popełnić błąd.

Artur Urbaniak. Fot. UAM/A, Wykrota

Co może zmanipulować młodych odbiorców, by uznali fake news za prawdę?

– Uwiarygodnienie treści poprzez wprowadzenie tzw. markerów prawdy, które rozumiemy poprzez fakty, dane szczegółowe, nazwy miejsc i instytucji (np. uniwersytetów, WHO, UNICEF-u itd.). To zabieg polegający na uwiarygodnieniu informacji poprzez autorytet instytucji lub naukowca, eksperta, polityka czy lekarza. W podanym przykładzie było to wprowadzenie szczegółów projektu przerobienia Kołoseum na centrum handlowo-usługowe, podanie kosztów, wyników analiz itd. Istnieje bardzo duży korpus badawczy dotyczący zagadnienia fake newsów, jednak stosunkowo niewiele uwagi badacze poświęcają markerom prawdy, czyli tzw. czynnikom uwiarygodniającym. Ten temat w perspektywie językoznawczej ciągle wymaga konsekwentnych badań i jesteśmy dopiero na początku tej drogi.

Państwa badanie stanowi „studium manipulacji w obszarze lingwistyki tekstu, dostarczając informacji na temat roli LMD w kształtowaniu postrzegania przekazów”. Co to konkretnie znaczy?

– LMD to lingwistyczne markery fałszu (linguistic markers of deception). Poszukiwaliśmy odpowiedzi na pytanie, czy ich wprowadzenie pozytywnie wpływa na uznanie informacji za fałszywą; czy można zauważyć ściśle korelacje, że im więcej LMD w tekście, tym łatwiej można zmanipulować respondenta. Wstępne wyniki pokazują, że odpowiedź na to pytanie jest dużo bar-

dziej złożona, a samo wprowadzenie markerów dezinformacji wcale nie przekłada się jednoznacznie na uznanie jej za wiarygodną; czasem tak, czasem nie. Dlatego należy badania kontynuować, aby zauważyć więcej prawidłowości.

Czym są te markery fałszu?

– Rzecz w tym, że najczęściej w badaniach najpierw identyfikuje się nieprawdziwe informacje, a później poszukuje się w nich środków językowego wyrazu, które cechują fałsz. Nasz zespół postanowił wprowadzić pojęcie czynników uwiarygodniających (credibility factors), które stanowią specyficzny rodzaj LMD – lingwistycznych markerów fałszu. Użyliśmy klasycznych chwytów retorycznych, m.in.: wprowadzaliśmy fałszywe autorytety (nieistniejące ośrodki naukowe); stosowaliśmy jednostronny, selektywny dobór dowodów; wprowadzaliśmy pozorną, fałszywą dychotomię – typową dla tzw. pozornego wyboru; używaliśmy argumentów fałszywie odwołujących się do logiki, podając całkowicie sfabrykowane dane ubrane w pseudonaukowy dyskurs.

Do czego mogą wasze badania się przysłużyć?

– Do uświadomienia młodych ludzi na fake news w przestrzeni publicznej, czyli w mediach. Nie chodzi o doraźne działania, czyli filmiki instruktażowe, które wzbudzają – i słusznie – uśmiech politowania, a o realne prowadzenie systematycznego kształcenia pod hasłem critical thinking, czyli rozwoju umiejętności krytycznego myślenia. Potrzebne są zmiany programowe, aby zacząć

Badania zostały przeprowadzone w Polsce i w USA. Część dotycząca polskich studentów ukazała się w artykule pt. „Gen Z and the crisis of trust: linguistic manipulation in AI-generated fake news” w czasopiśmie Scripta Neophilologica Posnaniensia. W rozwój koncepcji badań i przeprowadzenie ich w USA zaangażowali się prof. Erica Grodzki oraz prof. Martin Phillips z Lynn University na Florydzie.

Badanie miało charakter pilotażowy i wzięto w nim udział 47 osób w Polsce i 47 osób w USA. Respondenci oglądali wiadomości, w których wygenerowany przez AI awatar prezentował informacje ze świata; ich treść została sfabrykowana przez autorów badania. Po obejrzeniu każdej wiadomości respondenci zaznaczali w arkuszu – na 5-stopniowej skali Likerta – czy uważają dany news za zdecydowanie prawdziwy; prawdopodobnie prawdziwy; trudno powiedzieć; prawdopodobnie nieprawdziwy; zdecydowanie fałszywy. Następnie badacze prowadzili rozmowy z respondentami, dociekając, co sprawiło, że uznali dany news za prawdę bądź fałsz.

Projekt – pomimo starań polskiego naukowca – nie uzyskał dofinansowania na kontynuację badań z NCN (Sonata bis/OPUS). W międzyczasie dr Urbaniak powołał międzynarodowy zespół, w którego skład weszli naukowcy z różnych dziedzin z USA (Lynn University), Kanady (University of Waterloo), Irlandii (University of Limerick), Słowacji (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie) i Wietnamu (Ho Chi Minh University).

Jak zaznaczył rozmówca PAP, wszyscy badacze uznali projekt za wartościowy i rukujący, a także wymagający dalszych badań; wyrazili również chęć udziału w projekcie i zadeklarowali pomoc w przeprowadzeniu badań. Dr Urbaniak dodał, że niestety NCN konsekwentnie odmawia finansowania, więc aktualnie rozważa przeniesienie badań do jednego z ośrodków zagranicznych, który wyłoży środki na kontynuację badań w innych językach i innych kontekstach kulturowych.

młodych ludzi kształcić w zakresie racjonalnego myślenia, kwestionowania i tzw. fact checkingu.

Jest więc potrzeba rozwijania kompetencji krytycznej analizy przekazów medialnych, szczególnie tych pojawiających się w mediach społecznościowych. W jaki sposób takie kompetencje można rozwijać? – Paradoksalnie poprzez rozwój wiedzy ogólnej o świecie; opartej na rzecznych, weryfikowalnych faktach. Poprzez wpajanie młodym ludziom, że to, co mówi im się w mediach

społecznościowych, należy zawsze podawać w wątpliwość i weryfikować. Im ktoś ma bardziej rozwiniętą wiedzę, tym trudniej ulegnie manipulacji. No i na przykład nie da sobie wmówić, że średnia życia w Afryce w XXI wieku spadła do niespełna 43 lat... A niestety aż jedna czwarta respondentów uznała to za potencjalnie prawdziwą informację, a kolejne 15 proc. nie było w stanie stwierdzić, czy to prawda czy fałsz. Dodam tylko, że wg WHO średnia życia w Afryce rośnie – i aktualnie wynosi 56 lat. ▲

SPORT

OlzaRun 2026: ruszyły zgłoszenia!

● To bieg dla prawdziwych twardzieli. Fot. AKC.

1 stycznia ruszyła rejestracja do popularnego biegu OlzaRun. Uczestnicy mogą cieszyć się na nowe wyzwania. Organizatorzy zaplanowali zawody na 16 maja 2026.

W poprzedniej edycji bieg rozgrywany był wzdłuż rzeki Olzy, od Bogumina po Beskidu. Tym razem będzie podobnie. Dystans wynosi 100 kilometrów i – podobnie jak w zeszłym roku – uczestnicy mogą zgłaszać się w 5-osobowych grupach. W tym roku organizatorzy zdecydowali się dodać nową kategorię – Ultramaraton Olza RUN.

– To całkowicie nowe wyzwanie dla wszystkich, którzy chcą zmierzyć się sami ze sobą. Ultramaraton Olza RUN to bieg dla osób startujących indywidualnie, które decydują się pokonać cały bieg o własnych siłach – podaje strona internetowa biegu olzarun.cz.

Nie zabraknie także atrakcji dla rodzin z dziećmi, naturalnie pod warunkiem, że pogoda będzie sprzyjała.

(endy)

W SKRÓCIE

DUDA 16. W SZACHOWYM MUNDIALU. Norweg Magnus Carlsen i Bibisara Asaubajewa z Kazachstanu zostali w Dausze mistrzami świata w szachach błyskawicznych. Najlepszy z reprezentantów Polski Jan-Krzysztof Duda ukończył turniej na 16. miejscu.

NOWE ZASADY SPALONEGO? Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej (FIFA) rozważa kwestię zmiany zasad spalonego. 20 stycznia w Londynie przeanalizuje ją Międzynarodowa Rada Futbolu (IFAB). W przypadku pozytywnej opinii przepisy zaczną obowiązywać od sezonu 2026/27 - podaje gazeta „AS”.

ZNAMY NAJLEPSZYCH SPORTOWCÓW 2025. Hiszpańska piłkarka Aitana Bonmati oraz szwedzki trener Armand Duplantis zajęli pierwsze miejsca w plebiscycie Światowej Stowarzyszenia Prasy Sportowej (AIPS) na najlepszych sportowców 2025 roku.

(jb, PAP)

NA TAFLI MALOWANE

To już stało się tradycją. Na krawędzi starego i nowego roku Tipsport Ekstraliga hokeja nabrała mocy, a kibice zamiast dojadania świątecznych ciasteczek woła delektować się dobrym hokejem. Tak jak w Werk Arenie, gdzie Stalownicy Trzynieć podejmowali aktualnego mistrza RC, Kometę Brno. Atrakcyjny mecz przy stanie 3:3 doznał aż do rzutów karnych, w których górą byli Stalownicy. Z przytupem rusza też hokejowy kulig w nowym roku: dziś od 17.30 hutnicze derby Witkowice z Trzyńcem w Ostravar Arenie (17.30). Przybywajcie!

Janusz Bittmar

● Dwa punkty wystrzelił Stalownikom Andrej Nestrail. Fot. ZENON KISZA

Nestrail: chciałem pokazać coś specjalnego

– Dzwonił do mnie „Vožuch” (Daniel Voženilek, były napastnik Trzyńca – przyp. JB), że będzie oglądał nasz mecz, a ja chciałem pokazać coś specjalnego. On dwa lata temu właśnie po takiej kiwce zdobył gola – stwierdził zadowolony Nestrail, którego forma rośnie z meczu na mecz, a to dobrze wróży nie tylko na startcie nowego roku, ale również w kontekście wiosennej rundy play off.

Do fazy pucharowej Stalownicy chcieliby przebić się z jak najkorzystniejszej pozycji w tabeli, po ostatnim meczu roku 2025 podopiecznym Borisa Zabki należy się troje lokata w tabeli. – Robimy swoje, nie patrzymy na rywala. Na tym etapie liczy się konsolidacja formy i efektywność w każdym meczu. Cały czas słabo gramy w przewagach liczebnych, a to właśnie element gry, który często decyduje o sukcesie lub porażce – zaznaczył Nestrail, który w klubowej tabeli strzelców z dorobkiem 10 goli plasuje się na trzecim miejscu, za Liborem Hudáčekem (12) i Oscarem Flynnem (11). Dla Nestraila to tylko liczby. – Mnie nie interesują indywidualne statystyki. Gram dla zespołu, liczy się sukces całego klubu – podkreślił.

Dziś hutnicze derby

Piątkowy wieczór stoi pod znakiem atrakcyjnych derbów w Ostravar Arenie. Hokeiści Witkowice, pod-

TIPSPORT EKSTRALIGA

STALOWNICY TRZYNEC – KOMETA BRNO 4:3 (k)

Tercje: 1:1, 2:1, 0:1 – 0:0. **Bramki i asysty:** 7. Nestrail (M. Kovařík, Marínčin), 23. O. Kovařík (Nestrail), 29. Roman (M. Růžicka), dec. karny Nestrail – 18. Šcotka (A. Zbořil, Kos), 21. H. Zohorna (Šcotka, T. Zohorna), 50. Gulaši (Š. Stránský, T. Zohorna). **Trzynieć:** Mazanec – Adámek, Marínčin, J. Galvas, D. Musil, Kundrátek, Nedomlel, Koch – Nestrail, M. Kovařík, O. Kovařík – Kurovský, Hudáček, Flynn – M. Růžicka, Roman, Hrehorčík – Dravecký, Vrána, Cienciala.

CZ. BUDZIEJOWICE – WITKOWICE 2:3 (k)

Tercje: 1:2, 0:0, 1:0 – 0:0. **Bramki i asysty:** 15. Olesen (Pýcha, F. Příkrýl), 47. F. Příkrýl (Olesen, Štencel) – 18. Nellis (Yetman, Wesley), 19. Hauser (Šir), dec. karny Nellis. **Witkowice:** Hrachovina – Wesley, Demel, Kňážko, Budík, Port, J. Zbořil, Krenželok – Yetman, Nellis, Abdul – Edmonds, Hrivík, Kalus – Lednický, Šir, Fasner – Hauser, Hladoník, Macías – Řehák.

W innych meczach 36. kolejki: Hradec Kr. – Otomuniec 3:2, Pardubice – Litwinów 3:2, Kladno – Karlowe Wary 3:1, Liberec – Ml. Bolestaw 2:1 (k). **Lokaty:** 1. Pardubice 68, 2. Hradec Kr. 62, 3. Trzynieć 59..., 5. Witkowice 58 pkt. **W najbliższych kolejkach:** Witkowice – Trzynieć (dziś, 17.30), Trzynieć – Litwinów (niedz., 15.00), Pardubice – Witkowice (niedz., 17.00).

budowani wygraną w karnych nad Czeskimi Budziejowicami (3:2), od godz. 17.30 podejmują Trzynieć. Stawką derbów jest trzecia lokata w tabeli, Stalownicy w przypadku wygranej mogą nawet zaatakować fotel wicelidera ekstraligi.

Będziemy śledzić w tym meczu m.in. grę polskiego napastnika w kadrze Witkowice, Krzysztofa Maciasa. Członek reprezentacji Polski w tym sezonie przebił się do podsta-

PUCHAR BESKIDU ŚLĄSKIEGO
Kiedy: 17 stycznia 2026
Gdzie: Złoty Groń, Istebna
Zgłoszenia: www.beskidslaski.cz do 9 stycznia

pre-teksty i kon-teksty /399/

Krzysztof Łęcki

Globalny kryzys (jakiś czas temu)

Za oknem nowy, 2026 rok. I wiele prognoz – zwykle raczej czarnych, zapowiadających nadchodzący kryzys (kryzysy). Kiedy dzisiaj widzi się na półce księgarskiej książkę zatytułowaną „Globalny kryzys” – to już okładka wydaje się być zachętą do zapoznania się z niebezpieczeństwami grozącymi nam – tu, teraz i zaraz potem.

Zwłaszcza, gdy przeczytać w podtytuł, że tematem opasłego tomu jest wojna, zmiany klimatyczne... No cóż, mam w swojej bibliotece cały dział poświęcony różnego rodzaju kryzysom. Ba, o jednym z takich niszczących świat (grecki) kryzysów, wojnie (peloponeskiej) jakiś czas temu napisałem nawet całkiem obszerny tom. Zaś co do globalnych zmian klimatycznych, to o swoich obawach rozmaite organizacje ekologiczne, zdążyły (także ustami szwedzkiej nastolatki Greta Thunberg) poinformować cały świat, więc „wszyscy rozumni ludzie wszystko powinni w tej sprawie wiedzieć i rozumieć”. Zostawmy.

I

Biorąc to wszystko pod uwagę postanowiłem – że zrozumiałych chyba powodów – w pierwszej chwili zakup „Globalnego kryzysu” odpuścić. Niemniej... Jak to w moim przypadku bywa dość często (moja żona jest przekonana, że zdecydowanie zbyt często), postanowiłem jednak do książki zajrzeć. Zająłem i zakupiłem. Książka, o której mowa, autorstwa Geoffreya Parkera, profesora historii m.in. na Uniwersytecie Yale, dotyczy bowiem nie wieku XXI, ale... XVII, czego wcześniej nie zauważyłem. Dzieło Parkera liczy kilkaset dość gęsto zadrukowanych stron. Pierwsza recenzja „Globalnego kryzysu” rozpoczyna się od słów: „To obszerna książka. Jeśli by ją wydrzążyć, nadawałaby się na mauzoleum dla Ronniego Corbeta, niewysokiego, uwielbianego szkodliwego komika”... Nie ukrywam więc – że jestem na razie na początku tomu, ale już zauważyłem, że założenia przyjęte przez angielskiego historyka pozwalają nie tylko spojrzeć na nam współczesne zmiany klimatyczne z pewnym dystansem, ale także po prostu robią wrażenie. Warto o nich pomyśleć z dala od zgiełku współczesnej agory, w którym publicystyka miesza się z propagandą, histerią, a także rozmaitymi interesami – i ekonomicznymi, i politycznymi.

II

Zwłaszcza że prezentowany przez Parkera sposób argumentacji dla wielu będzie pewnie zaskakujący i ciekawy sam w sobie. Dla zachęty: Parker wylicza tzw. „archiwa natury” jako jedno z ważnych źródeł poznania przeszłości, tj. ikonograficzne przedstawienie zjawisk naturalnych, czyli „obrazy lub drzeworyty ukazujące ważniejsze wydarzenia pogodowe, lub elementy krajobrazu, jak np. położenie języka lodowcowego”. Narzeka przy tym Parker na niezdolność historyków badających polityczne dzieje XVII wieku do korzystania m.in. z tego, przynajmniej specyficznego, źródła – wszak globalnemu ochłodzeniu towarzyszyła wówczas „nie-spotykana dotąd seria rewolucji i kryzysów państwowych na całym świecie”. No cóż, nawet jeśli historycy ten wymiar dziejów i rodzaj źródeł zaniedbali, to nie zapomnieli o nim meteorolodzy. I tak Agnieszka Kołakowska w jednym ze swych esejów pomieszczonych w tomie „Wojny kultur”

przywołuje historię amerykańskiego profesora właśnie meteorologii, który poddał analizie setki obrazów powstałych między XV a XX wiekiem. Uwiecznione na płótnach warunki atmosferyczne zestawiał on z danymi meteorologicznymi oraz informacjami o wysokości pólów w konkretnych przedziałach czasowych. „Wybrałszy okres, gdy dane meteorologiczne już istniały – 1667-1980 – i porównawszy je z pogodą na obrazach, odkrył wysoki stopień korelacji. To z kolei pozwoliło mu, przez ekstrapolację, ocenić, jak daleko pogoda w czasach dawniejszych odzwierciedlała prawdziwą sytuację meteorologiczną w tamtych czasach. Jego statystyczna analiza pokazała wyraźną zmianę między epoką średniowiecznego ocieplenia a Małą Epoką Lodowcową: przed 1500 r. niebo na obrazach było o wiele jaśniejsze i bezchmurne. Zjawisko to nie jest wytłumaczalne wyłącznie zmianą stylu i większym realizmem w malarstwie późniejszych epok. Od połowy XVI wieku pojawia się o wiele więcej niskich chmur; po 1860 (koniec Małej Epoki Lodowcowej) ich liczba znów się zmniejsza”.

III

No cóż, analiza obrazów jako materiału badawczego, z której wyciąga się daleko idące wnioski może zaskakiwać kogoś, kto wierzy tylko skomplikowanym diagnozom i prognozom możliwym dzięki obliczeniom superkomputerów. Ale informatyczna ścisłość nie zawsze jest – z definicji – tożsama z prawdą. Bywa że to właśnie dość dziwaczne z pozoru spekulacje zwracają naszą uwagę na istotę rzeczy. Klasyk reportaży Egon Erwin Kisch uchodził nie bez powodu za kolekcjonera „znaczących” banatów. W latach 30. ubiegłego wieku, kiedy spozstrzegł, że pałace papierosów wyrzucają coraz większe niedopałki – orzekł: zdaje się kryzys minął. Sięgnijmy do przykładow z czasów nam współczesnych. Felietonista „Sunday Timesa” Jeremy Clarkson wyciągał niegdyś wnioski o końcu recesji z tego, że kiedy na targach motoryzacyjnych rozmawiał z fanami samochodów, nikt nie pytał o kwestie oszczędności czy bezpieczeństwa – wszystkich interesowała moc. Dobra, powie ktoś, to wniosek figlarz, znanego ze specyficznego poczucia humoru felietonisty. Ale kiedy znawca czasów ponowoczesnych Zygmunt Bauman, zwracając uwagę na blachy na pozór fakt, że oto młodzi ludzie zabierają ze sobą na spacer wodę w butelkach, dostrzega w tym symptom nowego konsumpcjonizmu – to już mamy do czynienia z nauką?

IV

Ten sposób postrzegania rzeczywistości, z naciskiem na nieistotne z pozoru szczegóły („szczegółarz mówi o komisarzu Przygodzie, niezapomnianym Henryku Kwinto w filmie Juliusza Machulskiego »Vabank«”) – jakkolwiek by go nie cenić, ma jednak swoje – i to spore – ograniczenia. Bywa, że skupiając się na korze jednego drzewa, nie zauważamy lasu. I tak wspomniany Kisch, kiedy odwiedził Charków w czasie szalejącego tam stalinowskiego terroru, o żadnym terrzorze w swych reportażach nie wspominał. Nie widział? Nie chciał widzieć? Z jakichś powodów uznał, że lepiej o tym nie pisać? Pozostawiam te pytanie otwarte – ale warto wyciągnąć z nich lekcję, że odpowiedzianie o kryzysach pisać niełatwo. Zgoda? ▲

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /110/

Jakub Skalka

Błękitnym szlakiem, cz. 13: Pałac Myśliwski w Cieszynie

● Pałac Myśliwski w Cieszynie. Fot. JAKUB SKALKA

Choć Cieszyn z czasem otrząsnął się z zapaści, w jaką wiodła go wojna trzydziestoletnia, nie było to pisane samemu zamkowi. Przełom 1. i 2. połowy XVII w. wyznacza początek jego wieloletniej, trwającej blisko dwa stulecia agonii. Sukcesywnie rozbierano kolejne części książęcej siedziby, by w końcu zrównać z ziemią resztki jej ruin i – uprzątnąwszy Wzgórze Zamkowe – wzniesić na nim nową posiadłość na miarę potrzeb nowych książąt.

● ● ●

Należy bowiem wspomnieć, że wiek XVII był okresem rewolucyjnym pod wieloma względami. Cieszyńowi, jak i całemu księstwu, przyniosł nie tylko kryzys, lecz wiekopomną polityczną zmianę – zmianę dynastii rządzącej. Gdy uciłcha wojenna zawierucha, do stołecznego miasta powróciła księżna Elżbieta Lukrecja. Nie na długo wszakże i nie na zamku, który nie nadawał się do zamieszkania – na kilka lat osiadła w kamienicy nieopodal rynku, by w 1653 r. odejść, zamykając okres piastowskich rządów w Cieszyńskim. Tytuł książęcy i władzę nad księstwem przejął cesarz Ferdynand III, a w jego osobie dynastia Habsburgów. Dynastia potężna i bogata, także w posiadłości – w konsekwencji, jak można się domyślać, umiarkowanie zainteresowana Cieszyńem i jego przyległościami. Być może dlatego tytułarni książęta nie przywiązywali większej wagi do niszczącego zamku, a Karol Ludwik w 1838 r. bez sentymentów polecił rozebrać jego pozostałości. Górny zamek, za wyjątkiem Wieży Piastowskiej i rotundy, zniknął z powierzchni ziemi, ustępując miejsca parkowi w stylu angielskim. Dolny przetrwał w szczytkowej formie – na jego podstawach wzniesiono bowiem okazały Pałac Myśliwski.

● ● ●

Karol Ludwik, książę cieszyński, a równocześnie austriacki arcyksiążę, mógł sobie pozwolić na zatrudnienie najlepszych. Tak też uczynił, polecając kierowanie budową Józefowi Kornhäuselowi. Wiedeński architekt zaprojektował zarówno klasycystyczny pałac, jak i przylegającą do niego oranżerię (rozebraną w 1966 r., zrekonstruowaną w 2005 r. i będąca od tej pory siedzibą cieszyńskiej instytucji kultury – Zamku Cieszyn).

● ● ●

Co dalej? Któżby się spodziewał, że książęcej siedzibie pisana będzie już tylko... muzyka. Kapryśny los wygnął z jej murów koronowane głowy i urzędników komornych, którzy ustąpili miejsca uczniom i pedagogom Państwowej Szkoły Muzycznej. Instytucja ta przysposobiła sobie Pałac Myśliwski w 1947 r. i, na nasze szczęście, nic nie wskazuje na to, by w najbliższych latach miało się to zmienić. ▲

Stawka większa niż życie. Poszukiwany gruppenführer Wolf

Sobota 3 stycznia, godz. 23.00

PIĄTEK 2 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Podróż po jeden uśmiech **7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 33. Zanzibar **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Muzeum Polskiej Piosenki. „Przeżyj to sam” - Lombard **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (s.) **13.50** Zawsze z Wami chciałbym być - 30 lat Ich Troje (koncert) **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami (s.) **15.40** Turystyczna jazda (mag.) **16.00** Pokolenia pokoleń **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Telexpress Extra **18.15** Górna półka smaku (mag.) **18.45** Panorama **19.10** Paryż. Śladami Chopina **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Na dobre i na złe (s.) **21.15** Na sygnale (s.) **22.10** 07 zgłoś się. Strzał na dancingu (s.) **23.40** Panorama (mag.).

SOBOTA 3 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Polskie parki narodowe. Słowiński Park Narodowy **7.00** Moda na język polski. Rzeszów i gwarą podkarpacką **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Jak smakuje Polska? (mag.) **12.05** Tajemnica Sagali (s.) **13.10** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.45** Na dobre i na złe (s.) **14.40** Na sygnale (s.) **15.40** Okrasa łanie przepisy. Kuchnia polska **16.10** Fajna Polska zimą. Toruń **17.00** Telexpress **17.25** M jak miłość (s.) **18.20** Szansa na sukces. Opole 2026. Kobarnocka **19.15** 62. KFPF w Opolu - Trzy części Jacka Cygana - urodziny **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Czarna śmierć (s.) **22.05** Sylwester z Dwójką 2025 **23.00** Stawka większa niż życie. Poszukiwany gruppenführer Wolf **23.55** 34. Wieczory Humoru i Satyry - Lidzbark 2013.

NIEDZIELA 4 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Rodzinka.pl (s.) **7.00** 62. KFPF w Opolu - Małe tęsknoty - koncert pamięci Wojciecha Trzcinińskiego **7.30** Pytanie na śniadanie - podobudka **11.00** SerialLove wspomnienia. Teresa Lipowska - M jak miłość **11.10** Słowo daje! Nazwy miesięcy **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 21. Austria i Szwajcaria **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę **13.00** Transmisja mszy świętej **14.15** Magiczne drzewo (film fantasy) **15.50** Jubileusz Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Willia” **17.00** Teleexpress **17.25** M jak miłość (s.) **18.15** Laskowik & Malicki **18.30** „Człowiek z poczuciem” - benefis Jacka Fedorowicza **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Komisarz Alex 21 (s.) **21.15** 25 lat miłości. Jubileusz „M jak miłość” **22.55** Mój Nikifor (film biograficzny).

PONIEDZIAŁEK 5 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Kaznodzieje **6.50** Polacy światu. Antoni Durski **7.00** Rosół polski (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Paryż. Śladami Chopina **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka (s.) **13.50** Kresy (nie)zna-

ne. Atak czterech premierów **14.10** Fajna Polska zimą. Toruń **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było... **15.40** Dobre strony. Margaret, Tomasz Kot **16.00** Zaraz wracam (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Panorama **19.10** Polacy, którzy zmienili świat medycyny. Hanna Hirschwald **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru 5 (s.) **22.10** Historia polskiego sportu. Ku niepodległości **23.00** Polacy światu. Michał Woy-sym-Antoniewicz **23.15** Panorama **23.45** Kod bezpieczeństwa (mag.).

WTOREK 6 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Anna Dymna - spotkajmy się (talk-show) **7.00** Rączka gotuje **7.35** Zemsta (komedia) **9.20** Koledzy pod Tatrami (koncert) **9.30** Msza Święta na zakończenie Roku Jubileuszowego z Watykanu **11.45** Orszak Trzech Króli **13.15** Płynię kołeda, polska kołeda... ze wszystkich stron **14.15** Komisarz Alex 21 (s.) **15.05** Świadek historii **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Czy to już? - jubileusz Haliny Mlynkovej **18.15** U nas koleda - Halina Mlynkowa i Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” **19.10** Laskowik & Malicki **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Dama kameliowa (melodramat) **22.15** Z gwiazdą przez świat. wydanie świąteczne **23.15** Panorama **23.45** Czy to już? - jubileusz Haliny Mlynkovej.

ŚRODA 7 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Perły Bałtyku. Morskie drapieżniki **7.00** Okrasa łanie przepisy. Kuchnia polska **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Sylwester z Dwójką 2025 **12.00** Serwis Info **12.10** Dama kameliowa (melodramat) **14.00** Obywatel Zamek - z dziewczyn odbudowy **15.00** Serwis Info **15.10** Zakochaj się w Polsce. Kraśnik (mag.) **15.35** Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych. Łyżkarz **16.00** Zaraz wracam (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Historie wileńskie (s.) **18.45** Panorama **19.10** Stacja innowacja **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Za marzenia 2 (s.) **22.15** Rozmowy (nie) wygodne. Artur Andrus **23.00** Słowo daje! Akcent **23.15** Panorama (mag.) **23.45** Człowiek Boga.

CZWARTEK 8 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.30** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Jedzenie ma znaczenie (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie - podobudka **11.40** Stacja innowacja **12.00** Serwis Info **12.10** Za marzenia 2 (s.) **13.50** Giganci nauki. Nobliści (teleturniej) **14.45** Słowo daje! (mag.) **15.00** Serwis Info **15.10** Daję słowo - Maciej Orłoś 2. Mieczysław Szczeciński (talk-show) **16.00** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Rosół polski (mag.) **18.45** Panorama **19.10** Portrety wileńskie **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ranczo (s.) **21.20** Polonia 24 Tygodnik **22.25** Krucjata (s.) **23.15** Panorama **23.45** Sterk znaczy siły.

Wzmocnienie Polonii w Wielkiej Brytanii

W ramach zadania publicznego „Wzmocnienie środowisk polonijnych w Wielkiej Brytanii” dofinansowano osiem różnorodnych inicjatyw, które wspierały polskie organizacje, rodziny i instytucje działające na rzecz Polonii. Projekty te umacniały lokalne wspólnoty, promowały polską kulturę i tradycję, a także rozwijały system wsparcia dla dzieci, rodziców, nauczycieli i liderów polonijnych.

● Zrealizowane projekty pokazały, że przemysłowe wsparcie finansowe i merytoryczne pozwala skutecznie wzmacniać polonijne środowiska. Fot. ARC

Jednym z dofinansowanych działań były obchody dziesiątej rocznicy działalności stowarzyszenia w hrabstwie Cheshire, połączone z koncertem muzyki Fryderyka Chopina w katedrze w Chester. Uroczystości, uświetnione obecnością władz lokalnych, przedstawicieli konsulatu oraz zaproszonego pianisty, stały się okazją do promocji polskiej kultury oraz pozyskiwania nowych członków i sympatyków. Z kolei jubileuszowa gala z okazji 75-lecia Polskiej Fundacji Kulturalnej upamiętniała dorobek polskiej emigracji niepodległościowej i kolejne pokolenia Polaków budujących polsko brytyjskie więzi kulturalne. Wydarzenie podkreślało ciągłość polskiej obecności w Wielkiej Brytanii oraz znaczenie instytucji polonijnych jako strażników dziedzictwa.

Ważną część zadania stanowiły inicjatywy skierowane do rodzin wychowujących dzieci wymagające szczególnej troski. Projekt „Niebieski Autobus” prowadził regularne spotkania grupy wsparcia w Bristolu, umożliwiając rodzicom i dzieciom kontakt z fizjoterapeutami, psychologami i innymi specjalistami, co łagodziło bariery językowe i ułatwiało

W ramach zadania wspierano także projekty łączące integrację rodzin z podtrzymywaniem polskiej kultury i dwujęzyczności. Organizowane warsztaty, zajęcia edukacyjne i spotkania społeczne tworzyły przestrzeń, w której dzieci i rodzice pielęgnowali język polski, poznawali historię i tradycję oraz budowali więzi z innymi polskimi rodzinami. Szczególnym przykładem była inicjatywa „Polonijna Choinka” w Bedford, gdzie podczas rodzinnego wydarzenia świątecznego odbywało się wspólne koledowanie, tworzenie ozdób choinkowych i spotkanie z Mikołajem.

Jedno z dofinansowanych działań koncentrowało się na rozwoju kompetencji osób pracujących z

● Trudny los polskich rodzin w Ukrainie w obliczu wojny. Fot. ARC

stawieni sami sobie. Dla odbiorców ta pomoc ma nie tylko wymiar materialny, ale jest również ważnym znakiem solidarności, pamięci i łączności z Narodem Polskim.

W imieniu Polaków Barskich oraz

pracowników Domu Polskiego w Barze składamy serdeczne podziękowania, ale jest również ważnym znakiem solidarności, pamięci i łączności z Narodem Polskim.

**Ilona Perun
Dom Polski w Barze/UKRAINA**

INFORMATOR

ŻYCZENIA

Nie licz lat, lecz błogosławieństwa w latach.
Dnia 5 stycznia obchodzi piękny jubileusz 70. urodzin **inż. ROMAN KUBICZEK** z Hawierzowa

Z tej okazji składamy najserdeczniejsze życzenia: dużo zdrowia, szczęścia oraz spełnienia wszystkich marzeń. Niech każdy dzień przynosi powody do uśmiechu. Życzą żona Irena, córka Lenka oraz syn Tomek z rodzinami.

Dnia 2 stycznia obchodzi swój jubileusz 80 lat **pan ADAM PODOLA**

Z tej okazji serdeczne życzenia zdrowia, wiele sił oraz błogosławieństwa Bożego i spokojnych lat w gronie najbliższych składają żona Wanda, syn Marek z Magdą, córka Ilona z Markiem oraz wnuki Marek, Tereza, Ania, Kuba i Tomek.

WSPOMNIENIA

Jest coś, co śmierci się opiera, to pamięć, ona nie umiera.

Dnia 4 stycznia upłynie 10 lat od chwili, kiedy opuściła nas na zawsze nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia

śp. IRENA KUBICZKOWA z Czeskiego Cieszyna

O chwilę wspomnień proszą córka i syn z rodzinami.

CZ. CIESZYN, MUZEUM TEŚN-SKA, Główna 115/15: wystawa pt. „Miejsca pielgrzymkowe na Śląsku Cieszyńskim”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.
TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYNCA, ul. Frydecká 387: do 20. 1. 2026 wystawa pt. „Werk na obrazach”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲** do 31. 1. 2026 wystawa pt. „Bajkowe szopki bożonarodzeniowe”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲** do 27. 2. 2026 wystawa pt. „Przyszłość fabryki”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZA

COK „DOM NARODOWY”, Centrum Folkloru Śląskiego Cieszyńskiego, Rynek 12, Cieszyn: do 16. 1.

2026 wystawa pt. „Z serca i z dłoni”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **▲ Miejska Galeria Sztuki Współczesnej:** do 16. 1. 2026 wystawa pt. „Od punktu do nieskończoności”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek”, ul. Głęboka 50:** do 11. 1. 2026 wystawa pt. „Ekslibrisy pamięci”. Czynna: po-czw: w godz. 9.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 12.00-18.00. **MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regera 6, Cieszyn:** ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-14.00. **▲** ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosi” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Są ludzie i chwile, których się nie zapomina...
Dnia 5 stycznia obchodziłby 90. urodziny nasz Drogi

śp. KAROL RECMANIOK z Olbrachcic

Z kolei 12 czerwca minie 39. rocznica Jego śmierci. Z miłością wspominają i o modlitwę proszą córki Elżbieta, Danuta i Janina z rodzinami.

NEKROLOGI

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 24 grudnia 2025 roku w wieku 81 lat odszedł od nas Ukochany Ojciec, Dziadek, Teść, Szwagier, Wujek, Kuzyn

TADEUSZ KOWALCZYK

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się w dniu 2 stycznia 2026 o godzinie 11.00 w sali obrzędowej w Trzyńcu przy cmentarzu. Prosimy o chwilę wspomnień w tych trudnych chwilach. Rodzina.

Wyrazy głębokiego współczucia najbliższym z powodu śmierci

śp. TADEUSZA CZERNEGO

składają członkowie MK PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu.

Wyrazy głębokiego współczucia pani Janinie Monczkowej z powodu śmierci

MEŻA

składają pracownicy Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Karwinie.

REKLAMA

☒ **IZOLACJA ŚCIAN**

☒ **IZOLACJA FUNDAMENTÓW**

☒ **OSUSZANIE PO ZALANIU**

Znajdź nas na YouTube

**Dachy - remonty,
dachy płaskie, kominy,
balkony, tarasy**
Tel. +48 601 532 642

Znajdź nas
na X-ie

PROGRAM TV

PIĄTEK 2 STYCZNIA

TVP 1

6.15 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **9.00** Ranczo 4 (s.) **10.00** Komisarz Alex 5 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 3 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się opłaca (mag.)

12.55 Natura w Jedyńce. **Ibex – alpejski akrobata**

Oto krajobraz górski: lśniące lodowce, strome ściany skalne, głębokie doliny. W oddali maleriśka kropka z dwoma gigantycznymi rogami. To królestwo jednego z najbardziej ikonizowanych zwierząt szczytów: kozioroża alpejskiego. Dokument opowiada historię życia Bucka, samotnego dominującego samca. Film rozpoczyna się od momentu jego śmierci we włoskim Parku Narodowym Gran Paradiso; życie Bucka kończy się w cieniu 4000-metrowego szczytu...

14.00 Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Zaraz wracasz 2 (s.) **21.10** Komisarz Alex 24 (s.) **21.20** Sekielski wieczorową porą **23.10** Święty (film kryminalny).

TVP 2

6.15 Anna Dymna - spotkajmy się (talk-show) **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.55** Tańcząca ze światem (mag.) **12.35** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.15** Sylwester z Dwójką 2025 **22.45** To jest grane **23.20** James Bond. GoldenEye (film sensacyjny).

TVN

5.45 Ukryta prawda **6.45** Kuchenne rewolucje. Łódź **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Kuchenne rewolucje. Poznań **12.30** Kuchenne rewolucje. Trzcień **13.30** Magda gotuje internet (mag.) **14.00** Ukryta prawda **17.00** Kuchenne rewolucje. Poznań **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.00** Terminator. Genisys (film sensacyjny) **22.30** Mission. Impossible 2 (film sensacyjny)

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.30** Na ratunek 112. Pierwotny **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Disco Star (program muz.) **21.45** 7 rzeczy, których nie wiesz o facetach (komedia).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Strachy **9.25** Szwagier diabła (bajka) **10.35** O księżniczce - gęsiarce (bajka) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Zimowa nimfa (bajka) **13.20** Trzy życia (bajka) **14.40** Królewska obietnica (bajka) **16.15** Książę Maminsynek (bajka) **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Koniec świata (film) **22.25** Pupendo (film) **0.30** Bolkoviny.

TVC 2

6.00 Żydzki z wyboru **6.50** Kadet Roussele (film) **8.35** Wszystkiego najlepszego. Jasu Fasolo! **9.25** Fanfan Tulipan (film) **11.05** Prawdziwa historia muszkieterów **12.00** Ludowe tradycje w województwach Republiki Czeskiej **14.00** Zabawa i seks w życiu zwierząt

14.55 Bajkowy zimowy świat natury

Wysoko nad Biegunem Północnym coś wisi w powietrzu. Półkula północna pokryta jest śniegiem, tworząc zimową krainę czarów natury. Wraz z nadejściem zimy samica niedźwiedzia polarnego wyrusza w podróż. Jest w ciąży i gdy tylko ocean pokryje się lodem, podąża za nim na najbliższą wyspę, aby wykopać norę. Dzięki niezwykle grubemu futru samicy, jej młode jest również chronione przed zamrażaniem w lodowatej wodzie. Jednak po urodzeniu mały niedźwiadek będzie o wiele bardziej bezbronny. W bezpiecznym, zaśnieżonym legowisku matka będzie go karmić mlekiem bogatym w tłuszcz i białko...

15.50 Mania wielkości (film) **17.35** Żandarm się żeni (film) **19.00** Kierunek Wyspy Karaibskie **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Żandarm na emeryturze (film) **21.45** Kapitan (film) **23.30** Raptus (film) **1.10** Orient Express - kiedy pociąg kształtuje historię.

NOVA

5.55 Przygody Berniego (s. anim.) **6.00** Mustang z Dzikięj Doliny: Droga do wolności (film anim.) **7.30** Wyspa Nim (film) **9.20** Dora i Miasto Złota (film) **11.20** Pan Wilk i spółka (film anim.) **13.20** Szczęśliwego Nowego Roku (film) **15.15** Zaklęta jaskinia (bajka) **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Kamień Filozoficzny (film) **23.20** To tylko seks (film) **1.30** Sylwester w Nowym Jorku (film).

PRIMA

6.05 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.45** Tajemnica smoczej pieczęci (film) **9.15** Ostatni bohater (film) **11.35** Niekonńcząca się historia II (film) **13.20** Pożegnanie z Afryką (film) **16.35** Zatańcz ze mną (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Duchy w Wenecji (film) **22.25** Sna-muz. **21.45** 7 rzeczy, których nie wiesz o facetach (komedia).

SOBOTA 3 STYCZNIA

TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie (mag.) **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo 4 (s.) **9.55** Komisarz Alex 5 (s.) **10.55** Ojciec Mateusz 3 (s.) **11.50** Gwiazdy w południe. Rio Lobo (western USA) **14.00** Życie na biegunach. Na dwóch krańcach Ziemi **15.05** Tajemnice kultowych seriali (s.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Sylwester z Dwójką 2025 **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Krew z krwi 3 (s.) **21.25** Hit na sobotę. Greenland (dramat katastroficzny) **23.35** Gorąca linia (thriller USA).

TVP 2

6.25 M jak miłość. Święta z „M jak miłość” **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Górna półka smaku (mag.) **12.05** Postaw na milion (teleturniej) **13.05** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2026. Kobranocka **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Słowo na niedzielę **19.00** Informacje kulturalne **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** The Voice Senior 7. Przesłuchania w ciemno **22.30** Miłość, ślub i inne nieszcześcia (komedia USA).

TVN

6.10 Ukryta prawda **6.45** Kuchenne rewolucje. Kraków **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Na Wspólnej (s.) **12.25** Anatomia piękna **13.25** Kuchenne rewolucje. Wrocław **14.25** Pokémon. Detektyw Pikachu (film przygodowy) **16.35** Indiana Jones i ostatnia krucjata (film przygodowy) **19.00** Fakty **19.45** Simona Kosak (dramat biograficzny) **21.50** Pamiętnik (melodramat USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Darek Stolarz - remont w 3 dni **12.40** Sezon na misia 3 (film anim.) **14.25** Epoka lodowcowa. Wędrówka kontynentów (film USA)

16.20 Kevin sam w Nowym Jorku (komedia USA)

Druga część przygód małego Kevin (Macaulay Culkin). Tym razem rodzina McCallisterów wybiera się na Florydę. Podczas zamieszania na lotnisku, nasz bohater traci z oczu swoich bliskich i przez pomyłkę wsiada do niewłaściwego samolotu. Tym sposobem trafia do Nowego Jorku. Mały Kevin musi tutaj radzić sobie sam. Jeszcze nie wie, że w tym samym czasie na wolność wyszło dwóch znanych mu złodziejaszków. Wszystko wskazuje na to, że ich drogi ponownie się skrzyżują...

18.50 Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Neo-Nówka. XX-lecie (pr. rozr.) **22.50** Szybcy i wściekły 6 (film USA).

TVC 1

6.00 Dalskabaty, grzeszna wieś czyli Zapomniany diabeł (bajka) **7.55** Tonda, Slávka i cudowne światło (film anim.) **9.15** Uśmiechy Václava Vydry **9.55** O Feniksie (bajka) **10.45** O tchórzliwym Florianie (bajka) **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Krzesiwo (bajka) **13.25** Dwanaście miesięcy (bajka) **13.50** Zjawa (film) **14.55** Królestwo potoków (bajka) **16.15** Trzy księżniczki (bajka) **17.55** Kot to nie pies **18.25** Klejnoty narodowe **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Pieczę cały kraj **21.15** Ostatnia arystokratka (film) **23.05** Pr. rozrywkowy **0.00** Maneż Bolka Polívki.

TVC 2

6.00 Włtawa - złota rzeka **6.50** Święta księżna Ludmiła **7.45** Na biegówkach po Czechach **8.00** Niedźwiadki na śniegu **8.50** Podarunek z lodu: dzika północ Japonii **9.45** Kapitan (film) **11.30** Życie świstaków **12.25** Elza z afrykańskiego buszu (film) **14.00** Morze Śródziemne - nasze morze **15.25** Cudowna planeta - Azja **16.20** Podróża dookoła świata **17.10** Żandarm na emeryturze (film) **18.55** Prawdziwa Księga dżungli **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Żandarm i kosmici (film) **21.35** Rzymskie wakacje (film) **23.30** Prawdziwa historia muszkieterów **0.25** Diana i Dodi, księżniczka i playboy.

NOVA

6.10 Przygody Berniego (s. anim.) **6.15** Karate owca (s. anim.) **6.30** Zig i Sharko (s. anim.) **6.40** Pojedynk na talerzu **7.30** Weekend **9.10** Pan profesor (s.) **10.25** Pościg: wydanie specjalne **11.55** Za pięć dwunasta **13.10** Comeback (s.) **13.45** Naga broń: z akt Wydziału Specjalnego (film) **15.25** Agent XXL (film) **17.20** Kot w butach: Ostatnie życzenie (film anim.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda

20.20 Diuna (film)

Film opowiada historię niezwykłej, pełnej przygód i emocji podróży Paula Atreidesa. Temu genialnemu i utalentowanemu młodemu człowiekowi pisane jest wspaniałe przeznaczenie, którego on sam nie jest w stanie pojąć. Najpierw jednak Paul musi się udać na najbardziej niebezpieczną planetę we wszechświecie, żeby ratować rodzinę i rodaków. Na planecie wybucha zażarty konflikt o dostęp do niewystępującej nigdzie indziej, najcenniejszej ze znanych substancji...

23.20 Ostatni samuraj (film) **2.20** Naga broń: z akt Wydziału Specjalnego (film).

PRIMA

6.10 Bolek i Lolek (s. anim.) **7.00** M.A.S.H. (s.) **8.35** Autosalon: ty 9.40 Ella zaklęta (film) **11.30** Zatańcz ze mną (film) **13.35** Moje wielkie greckie wesele II (film) **15.25** Szalona Barbara (film) **17.00** Do Czech razy sztuka (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Asteriks i Obeliks kontra Cezar (film) **22.30** Przetrawianie (film) **0.45** Babilon (film).

NIEDZIELA 4 STYCZNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień **8.50** Zmiennicy (s.) **10.00** Ojciec Mateusz 3 (s.) **10.55** Komisarz Alex 24 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Pielgrzymi Nadziei **13.05** BBC w Jedyńce. Planeta Ziemia 3 **14.25** Dom. Co ty tu robisz, człowieku? **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** U Pana Boga w Królowym Moście (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** U Pana Boga w Królowym Moście (s.) **21.25** Żona dla Polaka. Toronto (reality show) **22.25** Zakończona Jedynka. Ostatnia szansa Harveya (dramat USA).

TVP 2

6.25 M jak miłość. 25 lat „M jak miłość” **7.30** Pytanie na śniadanie **11.05** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **11.40** The Voice Senior 7 **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej)

15.10 Szansa na sukces. Opole 2025 2. Majka Jeżowska

Zasady programu są bardzo proste, a sama formuła pozbawiona pretensjonalności. W programie amatorzy śpiewają w formie karaoke piosenek znanych wykonawców, którzy są jurorami danego odcinka. Utwory dla uczestników losuje prowadzący, a juror odczytuje tytuł. Uczestnik przed występem musi wybrać podkład muzyczny do wykonania - z dodatkowo nagranych linii melodyczną lub bez niej. Nagrodą dla zwycięzcy odcinka jest awans do finału edycji...

16.15 Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Hrabia Monte Christo (s.) **18.15** Pan Mama (s.) **18.55** James Bond. GoldenEye (film sensacyjny) **21.15** Blitz (film kryminalny) **23.05** Renata Przemek na dobry wieczór.

TVN

5.50 Ukryta prawda **6.45** Kuchenne rewolucje. Włocławek **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Magda gotuje internet (mag.) **12.00** Będzie pięknie (pr. rozr.) **13.05** Skoki narciarskie. Turniej Czterech Skoczni w Innsbrucku **16.25** Szazam! (komedia przygodowa) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki (film przygodowy) **22.10** Każdy swój oddech (thriller USA).

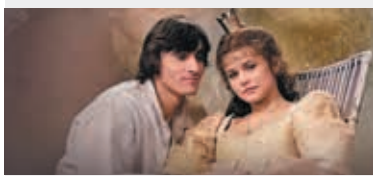
POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **10.55** Kot w butach. Ostatnie życzenie (film anim.) **13.05** Jumanji. Następnego poziomu (film USA) **15.50** Shrek (film anim. USA) **17.40** Darek Stolarz - remont w 3 dni **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Hobbit. Niezwykła podróż (film fantasy) **23.50** Spadkobiercy (komediodramat USA).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** O księżniczce - gęsiarce (bajka) **7.45** Księżniczka Lada (bajka) **8.30** Zjawa (film) **9.35** Kalendarium **9.50** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **10.50** Grzechy dla ojca Knoxa (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości

13.05 Królewicze są do niczego (bajka)

Zajrzyjmy do pokoju małego Martina (J. Kaněra). Jego matka (J. Bohdalová) zapowiada synowi, że będą mieli nowego ojca, a w nocy Martinowi przysni się bajkowy sen o królestwie zagrożonym przez złego smoka. Na szczęście jest tam sprytny Martin, który ma bajki do słowni w małym palcu. Radzi królowi (V. Menšík), jak pokonać smoka - potrzebuje do tego Honzy... Ten (J. Český) buduje solidny mur, uwalnia królestwo od groźnego smoka, zakochuje się w księżniczce (I. Andrlíková) i wszyscy są szczęśliwi.

14.05 Upiór rodu Canterville'ów (film) **15.25** Tajemnice Leśnego Królestwa (bajka) **16.40** Doskonałe życie (film) **18.00** Koncert z okazji Święta Trzech Króli **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Ostatnia arystokratka II (film) **21.50** Uwielbiany (film) **23.25** Pr. rozrywkowy **0.10** Bolkoviny.

TVC 2

6.00 Surfing - święty ogień **6.55** Król żelaza i śmiechu Franta Kocourek **7.45** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.00** Poszukiwania utraconego czasu **8.20** Rzymskie wakacje (film) **10.15** Cyrk w naturze **11.05** Ziemia **12.45** Dzieci lwicy z buszu (film) **14.15** Kot to nie pies **14.45** Bhutan, droga do źródeł **15.40** Diana i Dodi, księżniczka i playboy **16.50** Urodzeni w Górach Skalistych **17.45** Żandarm i kosmici (film) **19.15** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Żandarm i policjantki (film) **21.45** Orle skrzydło (film) **23.25** Ostatni król (film) **1.05** Życie świstaków.

NOVA

6.10 Przygody Berniego (s. anim.) **6.25** Karate owca (s. anim.) **6.55** Zig i Sharko (s. anim.) **7.10** Odnazka Wysočina (s.) **8.30** Złoty labędz (s.) **9.45** My, właściciele domków letniskowych **10.50** Lodówka, opowiadał! **11.35** Hitch: Najlepszy doradca przeciwnego faceta (film) **13.55** Osaczeni (film) **16.10** Największy dar (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.40** Odlamki **23.15** Robocop (film) **1.35** Policja kryminalna Anděl (s.).

PRIMA

6.05 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **8.50** Prima Czechy **9.25** Prima świat **10.00** Norweskie domy marzeń **11.00** Partia Terezy Tománkové **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libického **13.35** Ogrodni w zasięgu ręki **14.15** Poradnik Ládi Hruški **16.00** Mała syrenka (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Miłość na paluszkach (film) **22.15** Sherlock (s.) **0.15** Poszukiwany (film).

PONIEDZIAŁEK 5 STYCZNIA

TVP 1

6.15 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **9.00** Ranczo 4 (s.) **10.05** Komisarz Alex 5 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 3 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.55** BBC w Jedyńce. Planeta Ziemia 3 **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.30** Jaka to melodia? **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

Juliusz Machulski swój napisany na zamówienie Teatru TV utwór zaliczył do gatunku „political fiction”. Ta fikcja jednak, momentami przywodząca na myśl Witkacego i Gałczyńskiego, nieodparcie kojarzy się z rzeczywistością i pobrzmiewa w niej wcale nie fikcyjne ostrzeżenie. Warkta akcja, budząca grozę, choć zabawne sytuacje, świetna gra aktorów, zwłaszcza Andrzeja Grabowskiego w roli prezydenta Czopa, to niewątpliwie atuty tego zmuszającego do refleksji spektaklu, po obejrzeniu którego można by zapytać: z czego się śmiejecie?...

22.00 Świat bez fikcji. John Wayne - więcej niż mit **23.05** Balans bieli **23.45** Carte Blanche (dramat polski).

TVP 2

6.20 Rodzina (nie od) święta. **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Okrasa łamie przepisy. Ciasta z ognia **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20**

POSTSCRIPTUM

MINIKWADRAT MAGICZNY

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. bardzo dużo ludzi

2. cudowny, olśniewający, cudny, piękny

3. tytułowy bohater powieści „Ostatni Mohikanin” J. F. Coopera

4. umożliwia ruch kursora na ekranie monitora.

1

2

3

4

	1	2	3	4

Wyrazy trudne lub mniej znane: UNKAS

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Tym razem zapraszamy na wycieczkę do Piotrowic. Archiwalna fotografia pochodzi z archiwum Władysława Owczarzego.

Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

					1												
2											3						
					4												
5											6						
7																	
8											9						
						10											
11											12						
						13											

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 14 stycznia 2026 r. Nagrodę z 19 grudnia otrzymuje **Maryla Trombik z Orłowej-Lutyni**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 19 grudnia: NADCHODZI MAGICZNY CZAS

Rozwiązaniem jest fraszka „Apetyt rośnie”, której autorem jest Jan Izidor Sztudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – wybitny polski pisarz, poeta, eseista, tłumacz, satyryk oraz znawca spektakli lalkowych: „Czasem najwięcej rzucają cienia...”.

POZIOMO:

1. sztuce do lewej ręki

2. ptaki z rzędu siewkowych, preferujące otwarte tereny podmokłe, zamieszkujące cały świat poza Antarktydą

3. przydomek nadawany w Indiach wielkim przywódcom duchowym

4. cięta, błyskotliwa odpowiedź

5. drzewo tropikalne i sok z niego do barwienia masła, margaryny i serów

6. napój alkoholowy z owoców zalanych spirytusem

7. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**

8. miasto w USA, w stanie Waszyngton

9. dwukropek nad literą, który dosłownie oznacza przegłos

10. budowla ze skrzydłami napędzanymi siłą wiatru

11. Tatiana, piosenkarka, autorka tekstów, kompozytorka i prezenterka, była wokalistka zespołu Blue Café

12. bieli się – w piosence Alicji Majewskiej

13. pustynia mglista w Ameryce Południowej.

PIONOWO:

ABAŻUR, ALARIA, BARTUŚ, CHILLI, DOPŁYW, EKLOGA, ELEWKA, EMANUŚ, HEJNAŁ, IZUMEN, KANADA, LISZAJ, NATUNA, NIUKZA, STAWIN, WISŁOK, WYROKI, YAMAHA.

Wyrazy trudne lub mniej znane:

ANATTO, BEKASY, SEATTLE

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS